

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

KUZEY KIBRIS'TA KEMAN ÇALAN MÜZİSYENLERİN GENEL
MÜZİSYENLİK BECERİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

HÜSEYİN SANLI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
MAYIS, 2022

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**KUZEY KIBRIS'TA KEMAN ÇALAN MÜZİSYENLERİN GENEL
MÜZİSYENLİK BECERİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN SANLI

**TEZ DANIŞMANI
DR. NERİMAN SOYKUNT**

**LEFKOŞA
MAYIS, 2022**

Onay

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne,
Hüseyin Sanlı'nın "**Kuzey Kıbrıs'ta Keman Çalan Müzisyenlerin Genel Müzisyenlik
Becerilerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi**" başlıklı tezi Mayıs 2022 tarihinde jürimiz
tarafından Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı- Soyadı	İmza
Başkan	: Prof. Dr. Aşkın Kiraz
Üye	: Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün
Üye (Danışman)	: Dr. Neriman Soykunt

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

16/Mayıs/2022

Prof. Dr. K. Hüsnü Can Başer

Lisansüstü Eğitim Enstitü Müdürü

Etik İkelere Uygunluk Beyanı

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları; akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Hüseyin Sanlı

16/Mayıs/2022

Teşekkür

Yüksek lisans eğitimim süresince bana yardımcı olan hocalarıma, tez çalışmamın başından itibaren her türlü yardımı ve katkıyı koyan, hoşgörüsü ve sabrı ile bana yol gösterip yardımcı olan danışmanım Dr. Neriman Soykunt'a teşekkür ederim. Eğitim hayatım boyunca almış olduğum kararları, eğitimim ile ilgili atmış olduğum her adımı ve maddi manevi her türlü desteği benden esirgemeyen aileme ve tez çalışmama katkıda bulunan keman çalan arkadaşlarıma, tez çalışmama desteklerini koyan ve yaptığım araştırmalara katkıda bulunan herkese çok teşekkür ederim.

Hüseyin Sanlı

ÖZET

Kuzey Kıbrıs'ta Keman Çalan Müzisyenlerin Genel Müzisyenlik Becerilerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

SANLI Hüseyin

Yüksek Lisans, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Neriman SOYKUNT

Mayıs 2022, 64 Sayfa

Araştırmanın amacı Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan müzisyenlerin keman çalma becerileri arasındaki farkın eğitim durumlarına göre değişiklik gösterme durumunun incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 20 müzisyen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak üzere araştırmacılar tarafından hazırlanan ve katılımcıların görüşlerini almak üzere oluşturulmuş yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde katılımcılardan elde edilen bulgular nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda katılımcıların müzik eğitimi ve keman eğitimi alma durumlarının, keman çalma teknik ve becerilerini olumlu yönde etkilediği anlaşılmaktadır. Düzenli ve standart bir keman eğitimi almayan katılımcıların ise öğrenme yöntemleri ve tercihleri ile alakalı olarak keman tekniklerini öğrenemedikleri ve bunun sebebinin ise usta-çırak ilişkisi kapsamında öğrenimin gerçekleşmesi, amatör keman eğitimi veren kurumların ve eğitimcilerin niteliği ile alakalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keman eğitimi, müzik eğitimi, keman teknikleri, amatör keman eğitimi, mesleki keman eğitimi

Abstract

Examination of the Opinions of Musicians Which Playing Violin in Northern Cyprus on Their General Musician Skills

SANLI Hüseyin

Master's Degree, Music Education Department

Supervisor: Dr. Neriman SOYKUNT

May 2022, 64 pages

The aim of the research is to examine the opinions of musicians playing the violin in Northern Cyprus on their general musicianship skills. In the research the case study design, one of the qualitative research designs, was used. Easily accessible case sampling, one of the purposive sampling methods, was used to determine the study group in the research. The study group of the research consists of 20 musicians playing the violin in Northern Cyprus and voluntarily participating in the research. In order to collect data in the research, a structured interview form prepared by the researchers and formed to get the opinions of the participants was used. The findings obtained from the participants were analyzed using the descriptive analysis method, one of the qualitative research analysis methods. The data obtained in the descriptive analysis were summarized and interpreted according to the predetermined themes.

As a result of the research, it is understood that the music education and violin education status of the participants affects the violin playing techniques and skills positively. It was concluded that the participants who did not receive a regular and standard violin education could not learn violin techniques regarding their learning methods and preferences, and the reason for this was that the learning took place within the scope of the master-apprentice relationship, and it was related to the quality of the institutions and educators providing amateur violin education.

Keywords: violin education, music education, violin techniques, amateur violin education, professional violin education

İçindekiler Tablosu

Onay	1
Etik İlkelere uygunluk Beyanı.....	2
Teşekkür	3
Özet	4
Abstract	5
İçindekiler.....	6
Tablolar Listesi.....	8
Bölüm I	9
Giriş.....	9
Problem Durumu	9
Araştırmanın Amacı	11
Araştırmanın Önemi	11
Sınırlılıklar	11
Tanımlar	12
Bölüm II	13
Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	13
Müzik Eğitimi	13
Çalgı Eğitimi	14
Amatör Çalgı Eğitimi	14
Mesleki Çalgı Eğitimi	15
Yaylı Çalgı Eğitimi	16
Keman Çalma Eğitimi	16
Kuzey Kıbrıs'ta Mesleki ve Amatör Çalgı Eğitimi.....	18
Kuzey Kıbrıs'ta Mesleki ve Amatör Çalgı Çalan Bireylerin Çalışma Ortamları	20
İlgili Araştırmalar	21

Bölüm III	27
Yöntem	27
Araştırma Deseni	27
Çalışma Grubu.....	27
Veri Toplama Araçları	29
Veri Toplama Süreci	29
Veri Analizi	29
Bölüm IV	30
Bulgular ve Yorumlar.....	30
Katılımcıların Keman Çalma Becerilerine İlişkin Bulgular.....	30
Katılımcıların Temel Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Bulgular	35
Katılımcıların Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Bulgular	38
Bölüm V	41
Tartışma.....	41
Katılımcıların Keman Çalma Becerilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	41
Katılımcıların Temel Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma	42
Katılımcıların Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	43
Bölüm VI	44
Sonuç ve Öneriler.....	44
Sonuçlar.....	44
Öneriler.....	45
Kaynakça.....	46
Ekler	49

Tablolar Listesi

Tablo 1: Sosyo-Demografik Bilgiler.....	28
Tablo 2: Katılımcıların Keman Tutuş Stiline İlişkin Bulgular.....	30
Tablo 3: Katılımcıların Sol El Çalma Stiline İlişkin Bulgular	30
Tablo 4: Katılımcıların Yaygın Olarak Kullandıkları Keman Çalma Tekniklerine İlişkin Bulgular.....	31
Tablo 5: Katılımcıların Az Kullandıkları Keman Çalma Tekniklerine İlişkin Bulgular	33
Tablo 6: Katılımcıların Yay Tutuş Stillerine İlişkin Bulgular	34
Tablo 7: Katılımcıların Sağ El Çalma Stillerine İlişkin Bulgular	34
Tablo 8: Katılımcıların Yaygın Olarak Kullandığı Yay Tekniklerine İlişkin Bulgular.....	35
Tablo 9: Katılımcıların Temel Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Bulgular	36

Bölüm I

Giriş

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, araştırmanın amacına, problem cümlesine, alt problemlerine, araştırmanın önemine, sınırlılıklarına ve tanımlarına yer verilmektedir.

Problem Durumu

Keman, Kuzey Kıbrıs'ta amatör müzik eğitimi alan bireylerin en çok tercih ettiği çalgılardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim kurumlarının yanı sıra, eğlence sektöründe de melodik bir çalgı olduğu için tercih edilen keman çalgısı, bu konuda eğitilmiş ve formal eğitim almamış müzisyenler tarafından icra edilmektedir. Diğer yandan Kıbrıs halk oyunlarının temel çalgı olması dolayısı ile kültürel anlamda da önemli bir yere sahiptir. Bu kadar önemli bir yere sahip olan keman çalgısını Kuzey Kıbrıs'ta icra etmek isteyen bireylerin başvurabileceği amatör müzik eğitimi veren kurumların yanı sıra, mesleki müzik eğitimi veren okullar da vardır. Burada bireyin keman teknik, bilgi ve becerilerine ilişkin eğitimler verilmesinin yanı sıra, diğer temel müzisyenlik bilgi ve becerilerine ilişkin de eğitimler verilmektedir. Amatör eğitim veren kurumlarda ise, keman eğitimi kimi zaman eğitimci tarafından farklı yöntem ve teknikler ile verilmekte, kimi zaman diğer müziksel beceriler ile harmanlanmaktadır. Dolayısı ile amatör olarak alınan keman eğitimi ile mesleki keman eğitimi arasında seviye ve bilgi farklılığı doğabilmektedir. Bunun yanı sıra Kuzey Kıbrıs'ta keman alanında eğitim almamış fakat usta-çırak ilişkisi ile keman çalmaya başlayan bazı müzisyenler de vardır. Bu müzisyenlerin özellikle kültürel anlamda sergilenen halk dansları veya eğlence sektörlerinde yer aldığı görülmekte ve bilinmektedir.

Profesyonel olarak müzik çalmak/yapmak çeşitli müzisyenlik becerileri gerektirmektedir. Bu beceriler; nota okuma, teknik olarak çalgıyı çalabilme, doğaçlama çalabilme, ilk kez duyulan bir eser/şarkıyı kulaktan çalabilme vb. olarak söylenebilir (Tokatlı, 2020). Dolayısı ile bu becerileri kazanmak gerekli mesleki veya amatör müzik eğitimi ile olabilmektedir.

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlar bireylerin farklı becerilerini ve yeterliliklerini geliştirmek üzere programlarını belirlerler. Bu kurumlar konservatuvar, müzik öğretmenliği bölümleri, güzel sanatlar/sahne sanatları fakülteleri gibi farklı isimlerde ve yapılarda kurulmuşlardır. Bu kurumların programları mezunlarını belirli iş alanlarına hazırlamak için tasarlanmışlardır ve kurumlardan alınan diplomalar belirli iş alanları için ön koşuldur. Profesyonel olarak müzik yapmak (piyasa müziği) için ise herhangi bir diploma veya önkoşula

ihtiyaç yoktur. Müzisyenler bireysel çalma becerileri, teknik yeterlilikleri veya kişisel ilişkileri sonucunda sahne almaktadırlar.

Fakat mesleki eğitim alan ve almayan müzisyenlerin teknik ve müziksel bilgi ve becerileri arasında farklılıklar olabilmektedir. Bu farklılıklar çoğu zaman çalınan tarz, ekol, mekân/ortam ve repertuar ile de ilişkilidir. Diğer yandan temel müzisyenlik becerileri de (nota okuma, deşifre çalma, solfej vb.) mesleki veya amatör müzik eğitimi ile edinilebilmektedir. Buna benzer olarak Uyan (2013) yapmış olduğu araştırmasında, başta nota okuma olarak birçok müzisyenlik becerisinin mesleki müzik eğitimi alan çocuklarda ve yetişkinlerde daha çok gelişmiş olduğunu belirtmiştir. Gergin (2010) ise araştırmasında mesleki müzik ve çalgı eğitimi almış bireylerin keman tekniklerine ve becerilerine alaylılara göre daha fazla hâkim olduklarını, dolayısı ile verilen eğitimin kazanımlarının ve niteliğinin keman çalma becerisine olumlu olan etkisini belirtmiştir.

Benzer araştırmalarda da belirtildiği üzere, mesleki veya amatör müzik eğitimi almak, müzisyenlerin çalgı teknik ve becerilerinin yanı sıra, müziksel becerilerinde de önemli rol oynamaktadır. Fakat buradaki en önemli rol öğretene kişi olan eğitimcidedir. Özellikle amatör çalgı eğitimi veren kişilerin yeterlilikleri ve kullandıkları yöntemler, bireylerin doğru teknik ve beceri ile çalgı çalmasını ve ileriki hayatında bu çalgıyı farklı ortamlarda kullanmasını sağlamaktadır. Dolayısı ile verilen eğitimin niteliği kadar, eğitim veren kişinin de yeterliliği ve niteliği önem kazanmaktadır. Kesendere (2017) keman eğitiminin zorlu bir süreç olduğunu ve bu sürecin öğretene kişinin yeterlilikleri ve yöntemleri ile anlaşılabilir bir süreç olabileceğini belirtmektedir. Özellikle teknik sorunların giderilmesinde; öğretene kişinin belli teknik ve duruş-tuş bilgilerini doğru bir şekilde yönetebilmesinin, öğrenen kişinin eğitim geleceği için önemli olduğundan bahsetmektedir. Angı (2013) ise, keman eğitiminin teknik olarak zorlu bir süreç olduğunu ve bu sürecin ancak öğretene kişinin yeterlilikleri ile aşılabileceğini belirtmektedir. Özellikle amatör müzik eğitiminde branş dışı verilen çalgı dersleri ile; çoğu zaman belirli tekniklerin göz ardı edilmesi, öğrenen kişinin müzik becerilerini olumsuz yönde etkilediğinden, öğretene kişi yeterlilik ve niteliklerinin amatör müzik eğitimi sürecindeki en önemli detay olduğundan bahsetmektedir. Bu bilgiler ve literatür doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi 'Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan müzisyenlerin genel müzisyenlik becerilerine yönelik görüşleri nelerdir?' olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Kuzey Kıbrıs'ta mesleki veya amatör müzik eğitimi alan ve almayan fakat gerek halk dansları, gerek eğlence, gerekse eğitim sektöründe çalışan birçok müzisyen bulunmaktadır. Doğal olarak müzisyenlerin keman çalma becerilerinde eğitim durumları ile ilişkili olarak farklılıklar olabilmektedir. Diğer yandan keman çalma ortam, amaç ve repertuarları da müzisyenlerin keman çalma becerilerinde farklılıklar olmasına neden olabilmektedir. Dolayısı ile bu gibi etkenlerin müzisyenlerin keman çalma becerilerinde ne gibi farklılıklara yol açtığı sorusu akla gelmektedir. Buradan yola çıkarak araştırmada; Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan profesyonel müzisyenlerin keman çalma becerilerinin müzisyenlerin görüşleri ışığında incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu ana amaç cümlesi, aşağıdaki alt amaçlar ışığında çalışılmıştır:

- 1- Katılımcıların keman çalma becerileri nasıldır?
- 2- Katılımcıların temel müzisyenlik becerileri nasıldır?
- 3- Katılımcıların mezun oldukları okul türüne göre müzisyenlik becerilerine yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Araştırma Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan amatör ve profesyonel müzisyenlerin; keman çalma teknikleri, keman çalma ortamları, parça repertuarları ve keman çalma amaçlarının incelenmesini kapsamaktadır. Bu kapsam dâhilinde, müzisyenlerin eğitim durumları ile keman çalma becerileri arasındaki ilişki incelenmektedir. Özellikle amatör ve mesleki keman eğitimi alan bireylerin teknik bilgi ve becerileri ile eğitim almayan bireylerin teknik bilgi ve becerileri arasındaki farkların yanı sıra, temel müzisyenlik becerileri de incelenmektedir. Diğer yandan bu çalışma, Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan müzisyenlerin eğitim durumları ile keman çalma becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkaran ilk çalışma olması bakımından da önemlidir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1- 2021-2022 öğrenim yılı ile,
- 2- Araştırmacı tarafından hazırlanan yapılandırılmış form ile,
- 3- Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan ve araştırmaya gönüllü olarak katkı koyan amatör ve profesyonel 20 müzisyen ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Floje: Sol el parmağını tele hafifçe dokunarak çalma

Glisando: Sol el parmağını tuşe üzerinde kaydırma

Legato: Notaları bağlayarak çalma

Marcato: Vurgulu çalma

Pizzicato: Telleri sağ el parmakları ile çekerek çalma

Ricochet: Yayı zıplatarak çalma

Spiccato: Yayı tele hafif vurarak çalma

Staccato: Kesik kesik çalma

Tremolo: Yayın üst kısmını hızlıca çekip itme

Vibrato: Keman tuşesi ve telleri üzerinde parmak titretme (Çuhadar, 2009).

Bölüm II

Kavramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, konuyla ilgili literatüre ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi bireylerin kendi yaşantılarında belirli olan amaçlar doğrultusunda müzikal davranış kazanma, müzikal tutum, davranışlarını, kendi yaşantılarını değiştirme ve geliştirme süreci olarak ifade edilmektedir (Fidan, 2020). Müzik eğitimi genel olarak üçe ayrılır. Bunlar Genel, Özengen\Amatör ve Mesleki müzik eğitimidir.

Genel müzik eğitimi genelde ilkokul, ortaokul, lise derecesindeki okullarda verilen müzik eğitimi olup öğrencilerin bilgi ve yetenek düzeyleri hangi seviyede olursa olsun öğrencilere okulda verilen temel bir eğitimidir (Atılğan & Yıldız, 2018). Amatör\Özengen müzik eğitimi müziğe karşı ilgi duyup müzikle ilgilenmek isteyen yetişkinlerin, çocukların kısaca her yaş düzeyine uzman eğitimciler tarafından uyarlanan müzik eğitimidir. Amatör kelimesi Latince'den gelmekte olup esas anlamıyla amatör bir müzisyenin müziği sevgi ile bağdaşmış olduğu anlamına gelmektedir. Uzmanlar tarafından amatör olarak müzik ile uğraşan kişilerin kökeni Rönesans döneminin başlarından geldiği söylenmektedir. Bu dönemde amatör ve profesyonel müzisyenlik kavramı pek çok belirginlik taşımamaktadır. Amatör\özengen müzik eğitimi müziğin herhangi bir dalında amatörce istekli, azimli, çalışmayı seven kişilere yönelik olup öğrenci tarafından etkin bir katılım keyif, zevk, doyum, sağlamak, geliştirmek için geniş ve gerekli olup bireye müziksel davranışlar sağlamayı amaçlamaktadır (İmİK & Dönmez, 2017). Amatör müzik eğitiminde müziği izleyip kullanan ve yerine göre uygulayıp uyarlayan kişiler yerine müziği yalnızca kendi zevki ve eğlencesi için kullanan müzikçiler yetiştirilmesi için bir gidişat izlenmektedir (Atılğan & Yıldız, 2018).

Mesleki müzik eğitimi; müziğin herhangi bir alanında belli olan bazı meslek kolları için gereken müziksel bilgi, beceri, alışkanlık kazandırılması ile ilgili olarak gerçekleştirilen bir müzik eğitimi türüdür (Fidan, 2020). Mesleki müzik eğitimi bu mesleği profesyonel olarak seçmiş kişilere verilen bir eğitim olup belirli düzeyde ve ileri düzeyde müzikal yetenekleri olan kişilere yönelik olup bu mesleğin beraberinde getirdiği müzikal davranışları öğrenim gören öğrencilere ve bu eğitimi alan her bir bireye kazandırmayı amaçlamaktadır (Ünal, 2019). Mesleki müzik eğitimi genel ve özengen\amatör müzik eğitimlerinden daha zor ve daha farklı bir yapıdadır. Genel müzik eğitimi ve Amatör\Özengen müzik eğitimi mesleki müzik eğitimine

doğru ilerleyip eğitimin içerisindeki konular yoğunlaşıp öğrenciler ve eğitimi alan diğer bireyler için daha da zorlaşmaktadır (Fidan, 2020).

Mesleki mzık eğitimi genelde örgün eğitim kurumlarında ve örgün eğitim kurumlarına benzer kuruluşlarda verilmektedir. Bu eğitim öğrencilerin yetenek durumlarına göre değişmektedir. Bazı ocuklar çok yetenekli oldukları için çok erken yaşlarda mesleki mzık eğitimine başlayabilmektedir. Özellikle Japonya, in ve bazı Avrupa lkelerinde birçok ocuk öğrenciler yapılan bilimsel araştırmalar doğrultusunda örnek gösterilmektedir (Şişman, 2010). Türkiye’de mesleki mzık eğitimi veren kurumlar; ilk ve ortaokul seviyelerinde eğitim veren konservatuarlar, ortaokul seviyelerinde güzel sanatlar ve spor liselerinin mzık bölümleri, niversite lisans düzeyinde güzel sanatlar liselerinin mzık bilimi bölümleri ve eğitim fakültelerinin mzık ğretmenliği bölümleri, konservatuarlar mesleki mzık eğitimi vermektedir. Kıbrıs’ta ise güzel sanatlar lisesi ve üniversitelerin eğitim fakültelerindeki mzık ğretmenliği bölümleri mesleki mzık eğitimi vermektedir.

Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi her bireyin her toplumun bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak sergiledikleri davranışları kendi yaşamları boyunca belirli ve kasıtlı olarak kendi istediği davranışları kazanma süreci olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım, 2009). Çalgı eğitimi 2’ye ayrılmaktadır. Bunlar amatör ve mesleki çalgı eğitimleridir.

Amatör algı Eğitimi

Amatör algı eğitimi müziği meslek olarak düşünmeyen ve bir çalgı çalmak isteyen kişilerin almış olduğu bir eğitimidir (Atılđan & Yıldız, 2018). Genel olarak hayatlarında müziğin olmasını istedikleri için ve kendilerini çalgı çalınca daha mutlu hissettikleri için yetişkinler ve çocuklar bu eğitimi seçmektedirler. Bu eğitimi alacak olan kişilere uzman eğitimciler tarafından herhangi bir yaş sınırı uygulanmamaktadır. Bu eğitimde 3 yaştan başlayıp hayatın sonuna kadar amatr\zengen mzık eğitimi almak mümkün görünmektedir. Bazı kişilerin farklı sebeplerle çalgı çalmaya başlamak istemesi görülmektedir, bazen kendilerini stresten sıkıntıdan uzak tutmak için bazen de boş vakitlerini değerlendirmeleri amacıyla çalgı çalmaya başladıkları da çalgı öğrenme amaçları arasında gösterilmektedir (Duruman & Orhan, 2019). Amatör mzık eğitimi sadece çalgı çalmak ile sınırlı olmayıp farklı kuruluşların ocuk ve yetişkin koroları da profesyonel, uzman eğitimciler tarafından verilen amatör mzık eğitimidir. Amatör algı eğitimine kk yaşlarda başlanıp alanında uzman öğretmenlerden eğitim alındığında büyük çoğunlukla çocukların yaşı ilerlediğinde müziği meslek olarak seçtikleri de görülmektedir. Bazı

kişiler ise çocukluk dönemlerinde çalgı eğitimi alma şansını yakalayamamaları halinde oldukları için veya ekonomik durumları mümkün olmadığı için mali durumları daha uygun olduğunda amatör çalgı eğitimine başladıkları görülmektedir (Duruman & Orhan, 2019).

Amatör çalgı eğitimi müzik dersanelerinde ve belediyelerde eğitim verilmesinden yanı sıra uzman eğitimcilerin özel yerlerinde bireysel olarak da amatör çalgı eğitimi verilmektedir. Bir ülkenin gelişmesinde ve kültür seviyesi olarak ilerlemesinde amatör müzik eğitimi alan kişilerin rolü oldukça büyüktür (Tokatlı & Mustul, 2020). Bu eğitimi alan her birey amatörece ilgili, istekli, zevkli, müziğe yatkın olan bireyler olup aldıkları eğitimde etkin müziksel katılım, müziğe zevk, keyif ve doyum, sağlamak ve kendini müzikte geliştirmek için gereken müziksel davranışları kazandırmayı amaçlamaktadır (Atılğan & Yıldız, 2018). Müzik dersanelerinde ve belediyelerde Amatör\ özengen müzik eğitimi alan bireylerin girdikleri sınavlarda başarılı olduktan sonra aldıkları sertifikalar özgüvenlerinin daha da çok arttığını göstermektedir (Duruman & Orhan, 2019). Bu göstergeyle yaygın olan sertifika programlarına öğrencileri bu eğitime daha çok motive ettikleri için eğitimciler tarafından daha çok ağırlık verilmektedir. Bu sertifika sınavlarının dünyada en yaygın olanı “ABRSM” (Kraliyet Müzik Okulları Birleşik Kurulu) sınavları 35 farklı çalgı, şan, teori ve uygulamalı müzisyenlik alanlarında yapılmaktadır. Amatör müzik eğitimi günümüzde insanların kendilerini daha çok ileri bir kültür seviyesine getirebilmeleri için oldukça yaygın bir hale gelmiş olmaktadır.

Mesleki Çalgı Eğitimi

Mesleki çalgı eğitimi ortaokul ve lise düzeyi konservatuarlarda güzel sanatlar ve spor liselerinin müzik bölümlerinde, üniversite düzeyi konservatuarlarda, güzel sanatlar fakültelerinin müzik bilimleri bölümlerinde ve eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde verilen bir eğitimidir (Yıldız, 2018). Bu eğitimi müziği hayatı boyunca meslek olarak yapmak isteyen kişiler almaktadır.

Mesleki müzik eğitimi genellikle örgün eğitim kurumları ve buna benzer kurumlarda verilen bir eğitim türüdür. Bu eğitim alanın neredeyse bütünü kapsamaktadır. Müzik eğitiminin önemli bir alanı olan çalgı eğitimi dünyada küçük yaşlardan başlayarak mesleki olarak uzun bir eğitim sürecini kapsamaktadır. Mesleki çalgı eğitimi alan insanlar çaldıkları çalgıda uzmanlaşmak ve ileride müzik okuyup bu işi meslek edinmeyi ve çalgı çalarak ek gelir kazanmayı planlamaktadırlar.

Yaylı Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitiminin önemli bir dalı da yaylı çalgı eğitimidir. Yaylı çalgı eğitimi keman, viyola, viyolonsel ve kontrbas çalgılarının eğitimini içermektedir (Kamerli, 2019). Yaylı çalgı eğitimi ile bireylerin; bilişsel, duyuşsal, devinişsel beceriler kazanmasını ve bu eğitimi belli bir eğitim planı ve disiplini çerçevesinde kazanmasını sağlamak amaçlanmaktadır (Tanrıöver & Tanrıöver, 2015). Yaylı çalgı eğitimi çalgı eğitiminin alt dallarından biri olarak kabul edilmektedir ve mesleki müzik eğitimi veren gerek devlet, gerek özel okullarındaki yeri oldukça önemlidir. Yaylı çalgı eğitiminde öğrencilerin başarılı olabilmeleri için ruh ve yetenek bakımından gelişmiş seviyede olmaları gerekmektedir. Bir öğrencinin ruhsal olarak müziğe bakış açısı, anlaması, yorumlaması ve müzikalite ile ilişkin davranışlarla ilgilidir (Özer, 2006).

Keman Çalma Eğitimi

Yaylı çalgıların en önemlilerinden biri kemandır. Keman genellikle ana melodiyi çalan çalgı olarak bilinmekte ve birçok alanda tercih edilmektedir. Keman yay kıllarını tellere sürütürerek tellerin titreşim sağlaması sonucunda ses veren bir çalgıdır. Ses bakımından son derece zengin olarak bilinen ve dünyada en çok kullanılan yaylı çalgı ve en çok sevilen çalgılardan birisi olarak bilinmektedir. Bu çalgının ses renginin duygusal olarak zenginlik taşıması onu bir solo çalgı olarak yükseltmiştir (Kamerli, 2019).

Keman ilk olarak 1550’li yıllarda İtalya’da çıkmış 1600’lü yıllarda İtalya’da operaların orkestralarında fark edilmiştir. Kemanın atası Ortaçağdan beri kullanılmış olan “Viol” veya “Viel” olarak bilinmektedir. Keman Rebap, Cruth, Kemengeh, Kopuz, Vielle, A’archet, Fiedel, Lyra gibi atalarından sonra birçok değişim geçirerek bugünkü haline gelmiştir. Keman eğitimi bireylerin ve bireylerin oluşturduğu insan topluluklarının bilişsel, duyuşsal, devinişsel olarak kendi yaşamlarında bilerek, isteyerek değişiklikler oluşturma ya da bireylere yeni davranışlar ve beceriler kazanması olarak tanımlanmaktadır (Tokatlı, 2020).

Keman eğitimi ve öğretiminin başarılı olması için öğretmen tarafından uygulanması gereken ilkeler bulunmaktadır. Öğrencilerde zorluk çekmeden daha basit ve verimli çalgı öğrenmenin gerçekleşmesi için öğrencinin çalışmaya istekli olması, öğrenme yöntemlerini iyi derecede kullanması ve bireysel çalışma saatlerini en iyi ve etkili derece kullanması oldukça önem taşımaktadır. Öğrencilerin keman veya herhangi bir çalgıyı öğrenme sürecinde öğretmenler tarafından istekli olmaları ve bazı becerilerin sistematik biçimde kazanılması beklenmektedir (Uslu, 2012).

Keman eğitiminin öğretim süreci içerisinde; kemanı doğru tutuş, kemanda doğru ses basma, sağ elde detaşe, legato (bağlı notalar), staccato (kesik kesik çalma), ricochet (yay çubuğunu keman üzerinde zıplatarak çalma), sol elde pozisyon değiştirme, çift ses basma, entonasyon (temiz ses basma), floje (sol elde nota basarken tele hafif dokunma), glisando (sol elde parmak kaydırma), vibrato (parmak titretme) gibi teknik ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır (Tokatlı, 2020). Keman eğitiminde amaçlanan temel bilgi ve becerilerde kemanı doğru tutma, temiz ses basabilme çalgısının yapısal özelliklerini bilme, belirli düzeydeki eser ve etütleri seslendirebilme gibi konular bulunmuştur (Uslu, 2012: 3). Keman çalışılırken bedenimizin yorgunluğunu azaltmak ve önlemek için duruş, kemanı tutuş, sağ ve sol ellerin kullanımı ile ilişkin davranışlarda dikkatli olunması gerekmektedir. Teknik olarak kemanda temiz olarak ve istenilen seviyede ses üretebilmek oldukça zor görünmektedir. Entonasyon (Temiz ses basma) problemi devamlı olarak görülmektedir. Öğrencilerin keman çalgısı ile ilgili gelişimlerinde işitsel boyut çok önemlidir ve bir bütün olarak tüm müzik eğitimini de kapsamaktadır (Günay & Uçan, 1980: 11, Parasız, 2008: 47).

Keman eğitiminin temel sorunları ülkemizde şu şekilde özetlenmektedir:

- 1) Temel olan ilkeleri belirleme ve keman eğitimini bu ilkelere göre temel olarak belirleme sorunu,
- 2) program geliştirme ve araç gereç sorunları,
- 3) Temel kitap veya kılavuz hazırlama sorunları,
- 4) Keman eğitimcisi eğitme ve yetiştirme sorunu,
- 5) Keman eğitiminin bütün boyutlarıyla devamlı olarak inceleme, araştırma ve değerlendirme sorunu,
- 6) Keman eğitimi ile ilişkin tüm çalışmaları bütünleştirme ve eşgüdümleme sorunu (Tokatlı, 2020).

Genel olarak keman eğitimiyle ilgili sorunlar 4 ana başlık altında toplanmaktadır. Bunların ilki, keman eğitimine yatkınlıktır. Öğrencilerin kimi keman eğitimine çok yatkın olup kimi ise keman eğitimine hiç yatkın olmamaktadır. Başlıca nedenler ise kas sistemi yapısı, bedensel yapı, keman çalgısını benimseme ve daha sayılamayan birçok nedenler üzerinde durulmaktadır. Keman öğretmeni tarafından verilen etüt ve eserleri kolaylıkla anlayıp, uyum sağlayıp yerine getirebilen öğrenciler ile uyum sağlayıp uygun davranış gösteremeyen öğrenciler yaşları ilerledikçe sıkıntı çekmektedirler ayrıca yaşı çok ilerlemiş olan öğrenciler

keman eğitimine başlamanın sıkıntısını küçük yaştaki öğrencilerden daha fazla çekmektedirler (Uslu, 2012).

Keman eğitimiyle ilgili sorunların ikincisi, öğretim elemanından kaynaklanan sorunlardır. Burada en önemli konu okullarda veya kurumlarda yeterli keman eğitimcisinin olmamasıdır. Genel olarak yüksek eğitim kurumlarında öğretim görevlisi yetiştirmek başlıca bir konudur ve yükseköğrenim kurumlarındaki üst idareciler bu konu ile ilgili çok çaba göstermektedirler. Özellikle Kuzey Kıbrıs'ta yükseköğrenimdeki müzik eğitimi anabilim dallarında keman eğitimi ile beraber diğer derslerin öğretim elemanlarının da yeterli sayıda olmadığı ve öğretim elemanlarının kendi alan derslerinden hariç başka değişik derslere girmek durumunda kaldıkları gözlemlenmiştir (Uçar ve Tanınmış, 2022).

Keman eğitimi ile alakalı sorunların üçüncüsü, çalgıdan kaynaklanan sorunlardır çalgı ile kaynaklanan sorunların başında öğrencilerin seçtiği çalgının geldiği öğrencilerde görülmektedir. Çalgıdan kaynakların sorunlarının bir bölümü çalgının bakımı onarımı ve parçaların çalgı satılan mağazalarda bulunup bulunmamasıdır. Ayrıca keman eğitimi için gösterilen bu sorunlar diğer çalgı eğitimleri için de geçerli olarak ifade edilmektedir. Keman eğitimindeki son sorun ise çalışma ortamından kaynaklanan sorunlardır. Bu sorunlar müzik eğitimi için yapılan binaların ve odaların yetersizliğini anlatmaktadır. Okullarda bu sorunlar ile devamlı olarak karşılaşmaktadır (Çubuk, 1999).

Kuzey Kıbrıs'ta Mesleki ve Amatör Çalgı Eğitimi

Kuzey Kıbrıs'ta ortaokul ve lise düzeyi olarak mesleki çalgı eğitimi veren kurum Lefkoşa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'dir. Yükseköğrenim düzeyinde ise müzik eğitimi veren 3 kurum vardır. Bunlar Yakın Doğu Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Girne Amerikan Üniversitesidir. Bu okullar öğrencilerini özel yetenek sınavları ile bölüme kabul etmektedir (Öztuğ & Karagöz, 2017). Öğrenciler Anadolu Güzel Sanatlar lisesinde 4 sene eğitim görüp mezun olduktan sonra yurtdışı, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs'ta bulunan Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümlerinin yetenek sınavlarına veya Türkiye ve Avrupa ülkelerinde bulunan müzik bölümlerinin yetenek sınavlarına girebilmektedirler. Yetenek sınavlarını kazanan öğrenciler okullara kesin kayıt hakkı kazanmaktadır. Bu okulların eğitim programlarında çalgı eğitimine 8 dönem (4 sene) boyunca yer verilmekte ve öğrencilerin belli bir çalgı seviyesine gelmeleri beklenmektedir. Programda genel olarak başlangıç seviyesinden zor olan seviyeye kadar Ömer Can Keman Eğitimi 1.2.3 keman kitapları, Suzuki Okulu keman kitapları ve her öğretmenin kendine göre değiştirebileceği eserler ve etütler öğrenciler ile çalışılmaktadır.

Öğrenciler bu okullarda 4 sene eğitim görüp öğretmenler tarafından seviyeleri uygun görüldüğünde okullarından Müzik Öğretmenliği diploması alıp bir müzik eğitimcisi olmaktadır. Herhangi bir kurumdan müzik eğitimi almadan müzik öğretmeni olan bireyler sanat derslerinden biri olan müzik dersinde yeterli olmamakta ve eğitim sisteminin müzik dersinde gerektirdiği tüm kazanımları gerçekleştirememektedir (Öztuğ & Karagöz, 2017).

Kuzey Kıbrıs'ta amatör çalgı eğitimi veren birçok kurum ve kişi vardır. Bunlar gerek müzik öğretmenliği mezunu, gerekse konservatuar mezunu kişilerdir. 3 yaşından itibaren gerek toplu dersler ile gerekse bireysel dersler ile öğrencilere müziksel, ritmik ve melodik beceriler kazandırma ile başlayan çalgı eğitimi, öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda yönlendirilebilmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta amatör çalgı eğitimi veren dershaneler ve özel ders yerleri genelde öğrencileri ABRSM (Kraliyet Müzik Okulları Birleşik Kurulu) sınavlarına hazırlamaktadır. Bu sınavlar genellikle çalgı eğitimi kapsamında yapılmaktadır. ABRSM sınavları müzik dershanelerinden ve özel derslerden amatör müzik eğitimi alan her yaştan öğrenciye açıktır. ABRSM sınavlarının her çalgısına göre her seviye için ayrı ayrı eğitim kitapları vardır ve müzik öğretmenleri bu kitaplar üzerinden öğrencilere eğitim vermektedir (Duruman & Orhan, 2019).

Her yaş grubundan öğrencinin amatör müzik eğitimi alabilmesi kendilerini sosyal hayatta daha iyi insanlara ifade edebilmesi, kendini başka insanlar tarafından fark ettirebilmesi, algılayabilmesi, kendi becerilerini almış olduğu eğitim aracılığıyla geliştirebilmesi almış olduğu müzik eğitiminin en önemli boyutlarındanıdır. Amatör müzik eğitimi alan kişilerin müziksel herhangi bir etkinliğe ve eğitime katılmasıyla davranışlarında değişikliğe neden olan ilkeler şunlardır;

- Hazırlıklı olma ve olgunlaşma
- Güvende olma ve rahatlama
- Bireysel farklılıkların ortada olması
- Motive olma
- Çevresindeki insanlarla iyi anlaşma
- Problem çözme becerisi
- Süreklilik devamlılık
- Değerlendirme

Amatör müzik eğitimi alan her bireyin müziksel bilgileri arttıkça kendini geliştirmesi için yeni aşamaların çıktığı görülmektedir. Bu aşamalar da problem çözme becerisi olarak

düşünülmektedir (Şeren, 2016). Kuzey Kıbrıs'ta son dönemlerde amatör müzik eğitimi alanında uygulanan çalgı eğitimlerinin en önemli boyutunu yaylı çalgılar ailesi içerisinde yer alan keman oluşturmaktadır. Keman müzik çalgısı olarak insanlar tarafından yaratılan gelişmiş ve müziksel anlatım olarak tüm çalgıların başında gelmektedir. Kemanın kültür bakımından zengin bir kültür literatürüne sahip olması müzik eğitimi ve normal eğitim kurumlarında önemli bir boyuta gelmiş olmasının başlıca nedenleri olarak sayılabilmektedir (Yıldırım, 2009).

Keman çalgısı, Kuzey Kıbrıs'ta amatör müzik eğitimi alan bireylerin en çok tercih ettiği çalgılardan biridir. Keman, mesleki ve amatör olarak müzisyenlik alanı içerisinde en çok aranan çalgılardan biridir. Gerek teknik olarak, gerekse çalma becerisi olarak tuşlu ve perdeli çalgılardan daha zor olarak görülmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta orta dereceli olarak mesleki müzik eğitimi veren kurum Lefkoşa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'dir. Bu okulda keman eğitimi çalgısını keman seçen öğrencilere verilmektedir. Yükseköğrenim olarak adada mesleki müzik eğitimi veren üç kurum vardır. Bu kurumlar YDÜ (Yakın Doğu Üniversitesi), DAÜ (Doğu Akdeniz Üniversitesi), GAÜ (Girne Amerikan Üniversitesi)'dür. Bu kurumlarda da çalgısını keman seçen öğrenciler keman eğitimi almaktadırlar. Bu kurumlar dışında Kuzey Kıbrıs'ta başka orta dereceli ve yükseköğrenim olarak mesleki müzik eğitimi veren başka kurumlar bulunmamaktadır. Fakat amatör olarak her yaş grubuna alanında uzman öğretmenler tarafından müzik eğitimi veren kuruluşlar ve özel müzik dersaneleri vardır.

Kuzey Kıbrıs'ta Mesleki ve Amatör Çalgı Çalan Bireylerin Çalışma Ortamları

Kuzey Kıbrıs'ta eğitim fakültesinde müzik öğretmenliği okuyan kişiler üniversiteden mezun olduktan sonra ortaokul ve lise seviyesindeki özel ve devlet okullarına atanabilmektedirler. Müzik öğretmenleri ve çalgı eğitimi veren kişiler için okul haricinde diğer çalışma ortamları müzik dersaneleri ve özel derslerdir. Bu dersanelerin ve özel derslerin amacı çocuklara ve yetişkinlere amatör çalgı eğitimi vermek ve müziksel bilgi ve beceriler kazandırmaktır. Yanı sıra müzik dersaneleri ve özel derslerin dışında Kuzey Kıbrıs'ta bazı belediyelerin Avrupa birliği Cittaslow projesi kapsamında Avrupa birliğinin finanse ettiği Kıbrıs'ın bazı bölgelerindeki belediyelerin özel müzik öğretmeni tutup kendi bölgelerindeki müziğe meraklı çocuklara amatör çalgı eğitimi verdirdikleri de bilinmektedir. Kuzey Kıbrıs'ta bir diğer çalışma ortamı ise eğlence sektörüdür. Müzisyenlerin ve çalgı çalan bireylerin çalışma alanı bulunduğu restoranlar, barlar ve eğlence yerleri gerek öğrenci iken gerekse üniversiteden mezun olduktan sonra çalgı çalabilen bireylere iş imkânı sunmaktadır.

Halk dansları toplum tarafından kabul edilmiş olarak resmi ve gayri resmi bir eğitim süresine gerek duyulmadan sözlü olarak anlatım yoluyla her kuşak tarafından bilinen ve profesyonel bir dans eğitimi almayan dansçıların da icra edebileceği taklit etme ve öykünme yoluyla öğrendikleri bir dans türüdür (Kaptanoğlu, 2021: 44). Kuzey Kıbrıs'ta halk danslarını icra eden kültür ve sanat dernekleri vardır bu derneklerden birkaçı devlet halk dansları topluluğu, Has-Der, Fogem, Folkder, Gençlik Merkezi, Akademi Sanat Derneği gibi derneklerdir. Bu dernekler senenin belirli mevsimlerinde Kuzey Kıbrıs'ın halk danslarını Türkiye ve Avrupa ülkelerine gidip temsil etmektedir. Halk danslarının genel amacı ülkenin insanların eğlence amaçladığı dans türü olarak bilinmektedir (Kaptanoğlu, 2021:45). Kuzey Kıbrıs'ta senenin belirli zamanlarında halk dansları festivalleri düzenlenip ülkemize başka ülkelere misafir olarak halk dansları ekipleri gelmektedir. Bu halk dansları festivallerinden en bilinen festivaller Gönyeli uluslararası halk dansları festivali ve Lefkoşa halk dansları festivalidir. Halk dansları festivalleri dışında Kuzey Kıbrıs'a 23 Nisan Ulusal egemenlik ve çocuk bayramında ve 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramlarında da misafir olarak yurt dışından halk dansları ekipleri gelmektedir. Halk dansları ekiplerine müzik yapan bireyler de mesleki müzik eğitimi almış bireyler ve alaylı müzisyenler olarak 2'ye ayrılmaktadır. Bu müzisyenlerin her biri halk dansları ekiplerine ve gösterilerine eşlik etmekte, ülkemizi yurtiçi ve yurtdışındaki festivallerde temsil etmektedir. Kuzey Kıbrıs müzik performans alanı olarak kabul edilen halk dansları müzisyenliği de, müzik eğitimi alan veya alaylı müzisyen olan kişilere iş imkânı sağlamaktadır. Bu gibi iş imkânlarında da, eğitimli müzisyenler ve alaylı müzisyenler farklı nedenler ile seçilebilmekte ve ekibe dâhil olabilmektedirler.

İlgili Araştırmalar

Çubuk (1999) "Keman Eğitimi Üzerine Bir Değerlendirme" adlı makalede Türkiye'de müzik eğitimi anabilim dallarında lisans düzeyinde verilen keman eğitimi ile yaşanan sorunlarını gözlemlemeyi amaçlamıştır. Keman eğitiminde ortaya çıkan sorunlar diğer çalgı dersleri ve genel olarak müzik öğretmenliği programı içerisinde olan tüm dersler ve dersler için yaratılan ortamlar ile özdeşleşmektedir. Öğrencilerden, öğretmenlerden, çalışma ortamlarından ve çalgılardan ortaya çıkan sorunlar en az düzeye indiğinde başarıya ilerleyen yolun daha da kısa olacağı ve olumlu sonuçların ortaya çıkacağı söylenmektedir. Araştırma sonucunda; öğrenci öğretmen, çalgı ve çalışılan ortamlardan kaynaklı sorunların en aza indiğinde başarıya gidecek olan yolun daha da kısılacacağı ve bu yolda olumlu sonuçların ortaya çıkacağı söylenmektedir.

Özer (2006) “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilen Keman Eğitiminde Çift Ses Çalma Durumlarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde araştırma Türkiye’deki Güzel sanatlar ve spor liselerinde verilen keman derslerinde öğrencilerin çift ses çalma becerilerini ve seviyelerini saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın niteliği amaç ve amaca uygun olarak izlenen yöntem ve elde edilen verilerin nitelikleri bakımından durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışma yapılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin geneli çift ses çalmaya keman eğitiminin başlangıç seviyesinde başlamıştır. Genelde öğrenciler sol kol, sol el ve el bileklerinde ağrı ve kasılma gibi sıkıntılar yaşamaktadırlar. Öğrencilerin büyük çoğunluğu kemanda pozisyon geçişlerinde kalıcı çift sesleri çalabilirken, pozisyon geçişli çift sesleri çalarken de sık olarak entonasyon sorunu yaşamaktadırlar. Öğrenciler genel olarak çift ses çalarken müzikal bakımdan sertlik ve gerginlik de yaşamaktadırlar.

Yıldırım (2009) “Kodaly Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Keman Çalma Becerisi, Öz yeterlik Algısı ve Keman Çalmaya İlişkin Tutumları Üzerindeki Etkisi” adlı doktora tezinde Kodaly yönteminde ilköğretim seviyesi öğrencilerinin keman çalma becerileri, öz yeterlik algıları ve keman çalmaya ilişkin tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada desen olarak ön test – son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmada sonuç olarak Kodaly yönteminde keman çalma becerilerinin müzikal boyutunda keman çalma ile ilişkin tutum ve keman çalma ile ilgili öz yeterliliğin yatkınlık seviyesi üzerinde geleneksel müzik eğitime göre belirgin düzeyde etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Yiğit ve Özdek (2010) ‘Özengen Müzik Eğitiminde Klasik Gitar Eğitimi’ adlı makalelerinde, özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumlar içerisinde klasik gitar eğitiminde kullanılan eğitim yöntemlerinin öğretmen ve öğrenci tutumlarının, hedeflerinin ve bu süreç içerisinde ortaya çıkan sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin oluşturulabilmesi amacıyla yapılmıştır. Makale sonucunda, özengen müzik eğitimi veren kurumların bir araya gelerek kendilerini denetleme sistemini içeren ortak bir yapıda oluşum sağlaması, bu kurumların ticari kaygılarından oluşan yaklaşımlardan uzak tutulması ve nitelikli bir müzik eğitimi için kendi alanlarında yeterli birikimlere sahip eğitimcilerin olduğu bir istihdam ortamının yaratılmasının gerekli olduğu belirlenmiştir.

Tanrıöver & Tanrıöver (2015) “Genel, Özengen ve Mesleki Müzik Eğitimi Süreci İçinde Verilen Keman Eğitiminde Karşılaşılabilecek Olası Güçlükler” adlı makalelerinde; genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi sürecinde verilen keman eğitiminde öğrencilerin karşısına çıkabilecek güçlüklerin tarama yöntemi ile incelenmesini amaçlamışlardır. Bu araştırmada genel, mesleki ve özengen(amatör) müzik eğitimi süreci içerisinde verilen keman eğitiminde

ortaya çıkabilecek güçlüklerin tarama yöntemi kullanılarak incelenmesi yapılmıştır. Araştırmada keman dalında uzman olmayan öğretmenlerin keman dersi verdiği ve amatör müzik eğitimi olarak verilen derslerde öğrencilerin fizik yapıları, kültür seviyeleri ve yaş grupları göz önünde bulundurulmadan ve ders grupları arasında düzenleme olmadan 30, 40,50 kişilik fazla gruplara amatör çalgı dersi verildiğini tespit etmişlerdir. Ayrıca amatör keman eğitimi alan bireylerde en fazla kemana tutuş sorunu olduğu sonucuna rastlanmıştır.

Şeren (2016) “Amatör Müzik Eğitiminin, Ortaokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerine Etkisi (Kırıkkale İli Örneği)” adlı makalede amatör müzik eğitiminin ortaokul düzeyi eğitim gören öğrencilerin görmüş oldukları amatör müzik eğitiminin problem çözme becerilerine katkısı olup olmadığının bulunması amaçlanmıştır. Araştırmanın modeli kontrol gruplu nedensel karşılaştırma modelidir. Amatör müzik eğitimi alan öğrenci ve yetişkinlerin problem çözme becerilerini belirtmeye yönelik olanaklar sağlaması nedeniyle yapılan deneysel bir araştırmadır. Çalışmada problem çözme envanteri kullanılıp amatör müzik eğitimi görmeyi isteyen öğrencilerin problem çözme becerileri ile ilgili olarak kendilerini algılama seviyelerini, amatör müzik eğitimi almak istemeyen öğrencilerin problem çözme becerisi ile ilgili olarak kendilerini algılama seviyelerine göre daha yüksek seviyede olduğu sonucuna rastlanmıştır.

İmik & Dönmez (2017) “Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Türk Müziği İlgisi: Malatya Örneği” adlı makalede amaç Türk müziğine olan ilginin özengen(amatör) müzik eğitimi kurumlarındaki seviyelerini çeşitli yönleri ile Malatya örneklemini içerisinde sorgulamaktır. Araştırmanın veri toplama aşamasında çoktan seçmeli ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak 290 kişiden geri dönütler alınmıştır ve araştırma sürecinde bulunan bulgular kolay bir biçimde ifade edilebilmesi için görsel grafiklere dönüştürülmüştür. Araştırmanın bazı sonuçları özengen müzik eğitimi kurumlarında Türk müziğine göre olumlu yönde belirgin sonuçların olduğunu, hemen hemen her sanat merkezinde Türk müziği eğitimine göre çalgı ve ses eğitimi derslerine rastlandığı göstermektedir. Özellikle bağlama (saz) çalgısının diğer çalgılara göre daha fazla ilgi ve talep gördüğü, Türk müziğine öğrencilerin cinsiyet ve yaşlarına bakılmadan toplumun her kitlesinden ilgi görüldüğü çıkan sonuçlardan bazılarıdır.

Öztuğ & Karagöz (2017) “Kuzey Kıbrıs’ta Müzik Eğitimi Politikaları” adlı makalelerinde; Kuzey Kıbrıs’ın müzik eğitimi politikalarını belirlemek amacıyla ilgili belgeler ve dokümanları incelenmeyi amaçlayan betimsel bir çalışma yapmışlardır. Sonuç olarak Milli Eğitim Bakanlığı’nın faaliyet raporlarında müzik ile ilgili kavramsallaştırılmış makalelerin ve yazıların bulunduğu fakat bunların birçoğunun da yeterli olmadığı görülmektedir. Milli Eğitim

Bakanlığı'nın müzik eğitimi ile ilgili olan kararlarının olduğunu ve bu kararları içeren faaliyet raporlarının en fazla Anadolu Güzel Sanatlar liselerine yönelik olduğunu ve yeterli altyapı sorunları giderilmeden çoğunun uygulanamadığı tespit edilmiştir.

Atılğan & Yıldız (2018), “Amatör Müzik Eğitime Bir Destek: Afyon Çalgıcılar Festivali” adlı makalelerinde, amatör müzik eğitimi alan ve müziğin herhangi bir dalıyla ilgilenen kişilere yönelik bir eğitim olduğu anlatılmıştır. Araştırma çalışma evreni olarak afyon çalgıcılar festivalinde yapılan kapsamlar ve faaliyetler ile sınırlandırılmıştır. Afyon Kocatepe üniversitesi devlet konservatuarı amatör müzisyenlerin sahneye çıkarak tecrübeler kazandığı Afyon Çalgıcılar Festivali’ni düzenleyerek bu alanda amatör müzisyenlere yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışmada 11 yıldır düzenlenen ve beşinci yıldan sonra ulusal bir boyut oluşturan festival ayrıntılı bir şekilde anlatılmış, festivalde katılımcılar, icra edilen çalgılar, danışma ve değerlendirme komisyonu hakkında bilgilerin verilmesi amaçlanmıştır. Sonuç olarak katılımcıların ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında normal ders sayılarının fazlalığı ve verilen müzik ders saatlerinin yetersizliği, eğitim sisteminin getirdiği sınav kaygıları gibi sebeplerle kendilerini ifade edemeyecekleri ve müzik ile ilgili gerekli ortamlarda bulunmadıkları gözlemlenmiştir.

Yıldız (2018) “Amatör Keman Eğitimi Destekleyici Teori ve Solfej Eğitimi “CAKA (Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları) Modeli”, “Afyon CAKA ÖRNEĞİ” adlı makalesinde, farklı bir müzik kültürü oluşturmak için teori ve solfej dersleri ile alakalı bir model önerisinde bulunulmuştur. Araştırmanın yönteminde kaynak tarama yöntemiyle veriler toplanmıştır. Caka bir eğitim ve öğretim planı olarak değerlendirilip amatör müzik eğitimcileri için paylaşımı yapılmaktadır. Çalışmanın sonucunda uzman eğitimciler tarafından amatör keman eğitimi süresince eğitimi destekleyen derslerin plan ve programlanmasına yönelik proje ve araştırmalara kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Duruman & Orhan (2019), “Amatör Çalgı Öğretimine Yönelik Sertifika Sınav Programlarının Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi” adlı makalelerinde, Türkiye’de amatör (Özengen) çalgı eğitimi dersi alan öğrencilerin girmiş oldukları sınavlar ve sertifika sınavları hakkında öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşlerinin alınmasını amaçlamışlardır. Bu yapılan araştırmada alan araştırması yapılarak elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada, sertifika sınav programları hakkında öğretmen, öğrenci, veli görüşleri ile öğrencilerin sınavlara katılımlarının öğrencilerin motivasyon durumlarının, sosyalleşme ve güven durumlarının ve verilen eğitimde ilerleme temaları ile ilgili olarak olumlu kazanımlar sağlandığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kamerli (2019) “Yaylı Çalgı Eğitiminde Birden Çok Eğitimciyle Çalışmanın Öğrenciler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde bireysel yaylı çalgı eğitiminde birden fazla eğitimci ile çalışmış öğrencilerin olumsuz ve olumlu etkilenme seviyelerinin istatistiksel biçimde ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışma olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin karşılaştıkları olumsuz ve olumlu durumlar seçmiş oldukları çalgı ve öğrencilerin cinsiyetleri türüne göre anlam taşımaktadır fakat çalışılan öğretmen sayısına göre değerlendirme yapıldığında olumlu etkiler istatistiksel olarak anlam taşıyorken olumsuz etkilerin anlam taşıdığı saptanmıştır.

Öztutgan & Akbulut (2019) ‘Müzikal Deşifrenin Boyutları ve Etken Faktörleri’ adlı makalelerinde, deşifrenin boyutları ve deşifreyi etkileyen faktörlerin sistematik olarak ele alınıp deşifre konusunun öğrencilere ve araştırmacılara daha da bütün ve anlaşılır bir şekilde aktarılması amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, müzikal deşifrenin öğrenme, okuma, seslendirme olarak üç temel boyuta ayrılabilceği ve bu üç boyutu etkileyebilen tüm faktörlerin müzikal deşifreyi de etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Ünal (2019) “Mesleki Piyano Eğitimi Alan Öğrencilerin Piyano Dersine Yönelik Öz Yeterliliklerinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde amaç mesleki müzik eğitimi gören öğrencilerin almış oldukları piyano dersine yönelik öz yeterliliklerinin incelenmesidir. Yöntem olarak araştırmanın yöntemi tarama modelinde olup betimsel nitelik taşıyan alan araştırmasıdır. Sonuç olarak araştırma bulguları doğrultusunda mesleki müzik eğitimi alan öğrenciler piyano derslerine göre genel öz yeterlilik puanlarının ve ölçeğin alt boyutlarına yönelik öz yeterlik puanlarının “katılım” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fidan (2020) “Mesleki Müzik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Kaygı Düzeyleri” adlı makalesinde, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine duydukları kaygı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiş olup, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin mesleki kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki istatistiksel olarak anlamlı farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin cinsiyet, doğum yeri, yaş grupları ve aile bilgileri ele alınmış ve mesleki kaygı düzeyleri hakkında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna rastlanmıştır.

Tokatlı (2020) “Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Keman Derslerin Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştığı Problemler” adlı yüksek lisans tezinde Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan amatör/özengen müzik eğitim kurumlarında keman dersi veren öğretmenlerin

karşılaştıkları sorunları bulmak ve elde edilen bulgular doğrultusunda çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır. Bu çalışmada gözlem, doküman inceleme, görüşme teknikleri kullanılıp görüşme formu ile 25 keman öğretmeninden görüşler alınmış ve öğretmenlerden alınan görüşler ile betimsel analiz uygulanmıştır. Amatör/özengen müzik eğitimi verilen kurumlarda keman dersini yürüten öğretmenlerin “öğretmenler tarafından kullanılan öğretim yöntemleri” “öğretmenlerin öğrenci ailelerine yönelik görüşleri” “öğrencilerin kemanda yaşadığı teknik sıkıntılar” “öğrencilerin performansları” ve “çalışılan okulun veya kurumun işleyişi” ile beş tane grup ve grupların içindeki konulara ilişkin sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Tokatlı & Mustul (2020) “Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Keman Derslerini Yürüten Öğretmenlerin Karşılaştığı Problemler” adlı çalışmalarında; Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan özengen (amatör) müzik eğitimi kurumlarında keman eğitimlerini yürüten öğretmenlerin; öğrenci, öğrenci velisi ve eğitim veren kurum kaynaklı ortaya çıkan problemlerini tespit etmeyi ve ortaya çıkan bulgulara göre çözüm önerileri sunmayı amaçlamışlardır. Araştırmanın yöntemi bilimsel araştırma modellerinden biri olan genel tarama modelinde yapılan betimsel bir araştırmadır. Araştırma sonucunda, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda keman eğitimlerini veren öğretmenlerin çalışma ortamlarından ve koşullarından memnun olmadığı, öğrencilerin bireysel çalgı çalışmalarını yetersiz bulduğu, özengen müzik eğitimi kurumlarının çoğunluğunda keman eğitimlerini destekleyici derslerin verilmediği anlaşılmıştır. Ayrıca keman eğitimi alan öğrencilerin düzenli toplu olarak keman çalışacakları toplu dersleri olmadığı ve kurumun öğrencileri buldukları şehir ve kent içerisinde sanat faaliyetlerine yönlendirilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kaptanoğlu (2021) “Kimlik ve Performans ilişkisi: Kıbrıs’ta Halk Dansları” adlı yüksek lisans tezinde performans ve kimlik arasındaki ilişkiyi halk danslarını etnografik bir bakış açısı ile incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada Lefkoşa ve çevresinde detaylı olarak 8 ay süre ile bir alan araştırması yapılmıştır. Araştırmada sonuç olarak adadaki halk danslarının kimlik inşaları olarak nasıl bir konumda olduğu, kimlik performanslarının bir arabulucu olarak nasıl iş gördüğü araştırılmaya çalışılmıştır. Bu araştırmada çıkan sonuçların gösterdiği bizlerin ve ötekiler arasındaki ilişki ve kavrayış biçimi dönüştükçe halk danslarının faaliyetleri de bunlara paralel olarak dönüşüm göstermesidir.

Bölüm III

Yöntem

Bu bölümde araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi konularında bilgiler verilmektedir.

Araştırma Deseni

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Nitel durum çalışmalarında amaç, bir ya da birkaç durumun derinlemesine araştırılmasını sağlamaktır. Bir duruma ilişkin etkenler araştırılır, ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır ve birden fazla durumun en ince detayına kadar araştırılır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu doğrultuda, araştırmada belirlenen durumun en ince ayrıntısına kadar araştırılması amaçlanmaktadır.

Araştırmada durum çalışması desenlerinden İç İçe Geçmiş Tek Durum deseni kullanılmıştır. İç içe geçmiş tek durum deseni, tek bir durum içinde çoğu kez birden fazla durum söz konusu olduğunda tercih edilen ve alt durumların genel durumu nasıl etkilediğini araştıran çalışmaları içerir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Araştırmanın durumu, Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan bireylerin genel müzisyenlik becerileridir. Bu duruma ilişkin bulgulara ulaşmak üzere alt durumlar belirlenmiş ve çalışma bu yönde çalışılmıştır. Bu bağlamda alt durumlar; keman çalma becerileri, temel müzisyenlik becerileri ve eğitim durumları olarak ele alınmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, yapılan araştırmaya pratiklik ve hız kazandırmak için tercih edilmektedir. Araştırmacı kendisine yakın olan kaynakları bulmak ve kaynaklara daha kolay erişim sağlayabilmek için bu örnekleme yöntemini seçmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan 20 kişiye ulaşılmıştır. Çalışma grubuna katılan 20 kişinin sosyo-demografik bilgileri aşağıdaki tabloda verilmektedir:

Tablo 1: Sosyo-Demografik Bilgiler

Yaş	Sayı(n)	Yüzde(%)
20-25 yaş	2	10
26-30 yaş	6	30
31-35 yaş	6	30
36 ve üzeri	6	30
Cinsiyet		
Kadın	6	30
Erkek	14	70
Meslek		
Müzik öğretmeni	9	45
Müzisyen	4	20
Öğretmen	2	10
Memur	3	15
Öğrenci	2	10
Mezun olunan bölüm		
Müzik öğretmenliği	8	40
Konservatuar	1	5
Müzik Bölümü	2	10
Diğer	9	45
Müzik sektöründen kazanılan gelir yüzdesi		
% 0-25	9	45
% 26-50	1	5
% 51-75	0	0
% 76-100	10	50
Keman çalınan sektör		
Eğitim alanı	9	45
Eğlence sektörü	10	50
Klasik müzik sektörü	1	5

Veri Toplama Araçları

Araştırmada katılımcıların görüşlerini almak üzere yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme tekniğinde amaç, görüşme yapılan bireylerden alınmış olan bilgiler aracılığıyla paralellik ve farklılıkların tespit edilmesi ve bunlara göre karşılaştırmaların yapılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmadan önce, soru havuzu oluşturulmuş ve beş alan uzmanından görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda; görüşme formu 25 tane üçlü Likert tipi ve 11 tane açık uçlu soru olarak belirlenmiştir. Katılımcıların keman ve yay tutuşlarını belirlemek amacıyla üçlü Likert tipi soruların içerisinde iki tane görsel içerikli ve iki tane video içerikli soruya yer verilmiştir. Katılımcıların keman ve yay tekniklerini nasıl ve ne zaman kullandıklarını ve müziksel bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla görüşme formunda açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Görüşme formu Ek 1’de sunulmuştur.

Veri Toplama Süreci

Yapılandırılmış görüşme formu oluşturulduktan sonra, form Kuzey Kıbrıs’ta amatör veya mesleki keman çalan bireylere gönderilmiştir. Form gönderildikten sonra bir aylık veri toplama süreci başlamıştır. Toplanan bulgular araştırmacı tarafından analiz edilmek üzere hazırlanmıştır.

Veri Analizi

Katılımcılardan elde edilen bulgular nitel araştırma analiz yöntemlerinden, betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analizde elde edilen veriler önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizlerde görüşülen veya gözetimi yapılan bireylerin görüşlerini net ve çarpıcı biçimde aktarmak amacıyla doğrudan aktarmalara sık sık yer verilmektedir. Betimsel analizde esas amaç elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu bağlamda, katılımcılar tarafından doldurulan görüşme formları araştırmacı tarafından alt problemler esas alınarak betimlenmiştir.

Bölüm IV

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırma bulgularına yer verilmiştir. Araştırma bulguları alt problemlere göre sıralanmıştır.

Katılımcıların Keman Çalma Becerilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamına alınan katılımcıların keman çalma becerilerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 2: Katılımcıların Keman Tutuş Stiline İlişkin Bulgular

Keman Tutuş Stili	Frekans	Yüzde
Geleneksel	11	55
Klasik	9	45

Tablo 2’de keman tutuş stillerine yönelik verilen cevaplara bakıldığında, katılımcıların %55’inin Geleneksel bir keman tutuşu benimsediği, %45’inin ise Klasik bir keman tutuşu benimsediği görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarının ve benimsedikleri müzik türünün keman tutuşu ile ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

‘Türk müziği ve yerel otantik tavır ile çalışıyorum.’ K13

‘Doğru teknik ve klasik ekoller ile eğitim aldığım için doğru keman tutuşunu benimsedim.’ K11

Tablo 3: Katılımcıların Sol El Çalma Stiline İlişkin Bulgular

Sol El Çalma Stili	Frekans	Yüzde
Geleneksel	5	25
Klasik	15	75

Tablo 3’te sol el çalma stiline yönelik verilen cevaplara bakıldığında, katılımcıların %25 inin Geleneksel bir sol el çalma stiline, %75’inin ise Klasik bir sol el çalma stiline sahip oldukları görülmektedir. Sol el çalma stili ile ilgili verilen cevaplara bakıldığında, kullanılan tekniklerin ve alınan eğitimin bu stili etkilediği katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

‘Eğitim almadığım için sol el stili ile alakalı bilgim yok.’ K2

‘Çaldığım müzik tarzına uygun olmadığı için sol el stilim değişmektedir.’ K6

Tablo 4: Katılımcıların Yaygın Olarak Kullandığı Keman Çalma Tekniklerine İlişkin Bulgular

Pozisyon Geçişlerinden Yararlanma	Frekans	Yüzde
Evet	15	75
Hayır	1	5
Bazen	4	20
Vibrato Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	19	95
Hayır	1	5
Bazen	0	0
Legato Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	17	85
Hayır	1	5
Bazen	2	10
Tremolo Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	14	70
Hayır	1	5
Bazen	5	25
Marcato Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	11	55
Hayır	2	10
Bazen	7	35
Staccato Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	14	70
Hayır	1	5
Bazen	5	25

Spiccato Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	12	60
Hayır	1	5
Bazen	7	35

Pizzicato Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	11	55
Hayır	2	10
Bazen	7	35

Floje Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	11	55
Hayır	1	5
Bazen	8	45

Glisando Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	11	55
Hayır	1	5
Bazen	8	45

Çift Ses Çalma

Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	13	65
Hayır	3	15
Bazen	4	20

Sağ El Sol El Koordinasyonunu

Doğru Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	18	90
Hayır	1	5
Bazen	1	5

Tablo 4'te 'Evet' veya 'Bazen' olarak belirtilen ve yaygın olarak kullanılan keman çalma teknikleri ile ilgili olarak katılımcılar, bu teknikleri çaldıkları parçaların gerekliliğine, temposuna ve makamına göre tercih ettiklerini aşağıdaki görüşler ile belirtmektedirler:

'Bu teknikleri çalacağım esere ve şarkının içindeki gerekliliğe göre kullanmaktayım.' K1

'Çaldığım parçanın yapısı neyi gerektiriyorsa ona göre teknik kullanıyorum.' K3

'Çalınan eser içerisinde belirtildiği ve uygun gördüğüm noktalarda kullanıyorum.' K9

'Parça içerisinde belirtilen uygun pozisyon ve tekniklere göre kullanıyorum.' K20

'Her şarkıda makama göre ve müziği renklendirmek için kullanıyorum.' K4

Tablo 4'te 'Hayır' olarak belirtilen keman çalma teknikleri ile ilgili olarak katılımcılar, bu teknikleri bilmedikleri veya gerekli görmedikleri için kullanmadıklarını aşağıdaki görüşler ile belirtmektedirler:

'Çaldığım eserde veya şarkıda gerektirmediği için veya gerekli görmediğim için kullanmıyorum.' K1

'Daha önce üzerinde çalışmadığım bir teknik olduğu için kullanmıyorum.' K16

'Keman eğitimi almadığım için bu teknikleri bilmiyorum.' K2

'Bazı teknikler ile keman eğitim hayatımda hiç karşılaşmadım ve öğretmenlerim tarafından bana öğretilmedi.' K7

Tablo 5: Katılımcıların Az Kullandıkları Keman Çalma Tekniklerine İlişkin Bulgular

Sol El Pizzicato

Tekniğini Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	3	15
Hayır	7	35
Bazen	10	50

Ricochet Tekniğini Kullanma

	Frekans	Yüzde
Evet	7	35
Hayır	3	15
Bazen	10	50

Tablo 5'te 'Evet' veya 'Bazen' olarak belirtilen ve nadir olarak kullanılan keman çalma teknikleri ile ilgili olarak katılımcılar, bu teknikleri zorlandıkları için daha az kullandıklarını aşağıdaki görüşler ile belirtmektedirler:

'Sol el pizzicato tekniği zor olduğu için daha az kullanıyorum.' K12

'Sol el pizzicato sağ el pizzicatoya göre daha zor. Sık kullandığım bir teknik değil.' K15

'Ricochet tekniğini zorlandığım için pek kullanmam.' K9

Tablo 5'te 'Hayır' olarak belirtilen ve nadir olarak kullanılan keman çalma teknikleri ile ilgili olarak katılımcılar, bu teknikleri bilmedikleri ve müzik eğitimi almadıkları için kullanmadıklarını aşağıdaki görüşler ile belirtmektedirler:

'Ricochet tekniğini ilk defa duydum. Bu tekniği bilmiyorum.' K7

'Keman eğitimim olmadığı için bazı tekniklerin ne olduğunu bilmiyorum ve kullanmıyorum.' K2

Tablo 6: Katılımcıların Yay Tutuş Stillere İlişkin Bulgular

Yay Tutuş Stili	Frekans	Yüzde
Geleneksel	4	20
Klasik	16	80

Tablo 6'da katılımcıların yay tutuş stillerine ilişkin verdikleri cevaplara bakıldığında, %20 sinin Geleneksel, %80'inin ise Klasik bir yay tutuşu benimsediği görülmektedir. Katılımcıların yay tutuşlarının aldıkları eğitim ve çaldıkları eserlerin yapısı ile değişiklik gösterdiği aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Eserdeki yay yazım kurallarına göre kullanmaya çalışırım.' K20

'Eğitim almadığım için kendimce oluşturduğum bir yay tutuş stilim vardır.' K3

'Çaldığım eserin yapısı ve temposu kullandığım yay tekniklerini etkiler.' K16

Tablo 7: Katılımcıların Sağ El Çalma Stillere İlişkin Bulgular

Sağ El Çalma Stili	Frekans	Yüzde
Geleneksel	3	15
Klasik	17	85

Tablo 7'deki sağ el çalma stiline ilişkin katılımcı görüşlerine bakıldığında, katılımcıların %15'inin Geleneksel stili kullandıkları, %85'inin ise klasik stili kullandıkları görülmektedir. Katılımcıların sağ el çalma stiline ilişkin çalınan eserin yapısı, ekolü ve temposu ile değişiklik gösterdiği aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Bazı parçalar çok hızlı oluyor, bazıları yavaş. Dolayısı ile parçanın temposu sağ elin tutuşunu çok etkiliyor.' K1

'Çaldığım müzik ekolü daha çok doğu ekolü olduğu için geleneksel bir stilim vardır.' K6

Tablo 8: Katılımcıların Yaygın Olarak Kullandığı Yay Tekniklerine İlişkin Bulgular

Bütün Yay Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	18	90
Hayır	0	0
Bazen	2	10
Alt Yarı ve Üst Yarı Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	16	80
Hayır	1	5
Bazen	3	15
Orta Yay Kullanma	Frekans	Yüzde
Evet	17	85
Hayır	1	5
Bazen	2	10

Yukarıdaki yay kullanımı teknikleri ile ilgili verilen cevaplara bakıldığında; katılımcıların eğitim durumu ve çalınan parçanın yapısının bu teknikleri etkilediği aşağıdaki görüşler ile belirtmektedir:

'Yay tekniklerinin çoğunu parçanın yapısına göre kullanıyorum.' K15

'Parçanın temposu ve yapısı kullandığım yay tekniklerini etkiliyor.' K6

'Çalma stilim ve aldığım eğitime göre en uygun olan tekniği kullanmaya çalışıyorum.' K1

'Müzik eğitimi aldığım için hangi parçada hangi yay tekniği daha doğru olursa onu kullanıyorum.' K19

Katılımcıların Temel Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamına alınan katılımcıların temel müzisyenlik becerilerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 9: Katılımcıların Temel Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Bulgular

Nota Okurken Zorlanma	Frekans	Yüzde
Evet	3	15
Hayır	13	65
Bazen	4	20
Solfej Okurken Zorlanma	Frekans	Yüzde
Evet	3	15
Hayır	12	60
Bazen	5	25
Bona Okurken Zorlanma	Frekans	Yüzde
Evet	2	10
Hayır	11	55
Bazen	7	35
Bir Parçayı, Eseri ve Etüdü Deşifre		
Okurken Zorlanma	Frekans	Yüzde
Evet	3	15
Hayır	11	55
Bazen	6	30
Bir Parçayı, Eseri Kulaktan Çalarken Zorlanma	Frekans	Yüzde
Evet	1	5
Hayır	15	75
Bazen	4	20
Entonasyon Problemi Yaşama	Frekans	Yüzde
Evet	2	10
Hayır	12	60
Bazen	6	30

Katılımcı görüşlerine bakıldığında, nota okuma becerisine ilişkin verilen cevapların müzik eğitimi almış olma durumu ile doğrudan ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Müzik eğitimi aldığım için herhangi bir zorluk yaşamıyorum.' K1

'Müzik öğretmenliği mezunu olduğumdan dolayı nota okuma becerim iyidir.' K5

'Müzik eğitimi almadığım için nota okuyamıyorum. Sesleri kulaktan bulup çalıyorum.'
K3

'Müzik eğitimim yok ama kendimi geliştirdim ve nota okumayı dışardan öğrendim' K15

Katılımcı görüşlerine bakıldığında, solfej okuma becerisine ilişkin verilen cevapların müzik eğitimi almış olma durumu ile doğrudan ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Solfej okuma becerim yok çünkü müzik eğitimi almadım.' K3

'Müzik eğitimi aldım fakat bazen zor parçalarda solfej yaparken zorlanabiliyorum.' K1

'Mezun olduktan sonra daha az pratik yaptığım için solfej okuma becerim geriledi.' K11

Katılımcı görüşlerine bakıldığında, bona okuma becerisine ilişkin verilen cevapların müzik eğitimi almış olma durumu ile doğrudan ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Müzik mezunu olmadığım için solfej veya bona gibi becerileri yapamıyorum.' K4

'Bonanın ne olduğunu bilmiyorum hiç yapmadım.' K7

'Müzik bölümü mezunu olduğum için bona okurken zorlanmıyorum.' K1

Katılımcı görüşlerine bakıldığında, deşifre okuma becerisine ilişkin verilen cevapların müzik eğitimi almış olma durumu ile doğrudan ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Deşifre çalarken zorlanmam.' K1

'Önüme koyulan notayı hemen deşifre edebilirim.' K8

'Nota okumayı bilmediğim için deşifre çalamam.' K3

Katılımcı görüşlerine bakıldığında, kulaktan çalma becerisine ilişkin verilen cevapların katılımcıların çaldıkları tarz ve eserler ile ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Daha çok piyasada çaldığım için her duyduğumu kulaktan çalabilirim.' K4

'Düğünlerde ve davetlerde çaldığım için parça istekleri değişebiliyor. O yüzden hemen kulaktan parçayı çıkarıp çalmak gerekiyor. Bu sayede kulaktan çalma becerim gelişti.'
K9

'Klasik müzik eğitimi aldığım için daha çok klasik parçalar çalıyorum. Piyasa parçalarını kulaktan çıkarırken bazen zorlanıyorum.' K6

'Çaldığım eserler deşifre becerimi geliştirdi.' K1

'Müzik eğitimi aldığım için duyduğum bir eseri hemen kulaktan çıkarabilirim.' K8

Katılımcı görüşlerine bakıldığında, entonasyon becerisine ilişkin verilen cevapların müzik eğitimi almış olma ve çalınan ekol ile doğrudan ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile de belirtilmektedir:

'Doğu ekolüne yakın çaldığım için daha çok makamsal ezgiler çalıyorum. Entonasyon olarak kötü duyulmuyor.' K13

'Müzik eğitimim olduğu için entonasyon problemi yaşasam bile hemen düzeltmek üzere tekrar tekrar çalışıyorum.' K1

'Müzik eğitimim olmasına rağmen bazen entonasyon problemi yaşıyorum. Özellikle pozisyon geçişlerinde.' K16

'Entonasyon problemi yaşasam bile müzik eğitimim olmadığı için bazen anlamıyorum.' K17

Katılımcıların Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamına alınan katılımcıların mezun oldukları okul türüne göre keman çalma ve müzisyenlik becerilerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan katılımcıların 11'i müzik eğitimi almış, 9'u ise müzik üzerine herhangi bir eğitim almamıştır. Katılımcıların demografik bilgilerine bakıldığında, %55'inin mesleki müzik eğitimi almış oldukları ve aldıkları eğitimin keman çalma tekniklerini öğrenme ve bilme konusunda katkısı olduğunu aşağıdaki görüşleri ile belirtmektedirler:

'Müzik eğitimi aldığım için, doğru teknik ve ekolleri öğrendiğimi düşünüyorum.' K11

'Müzik eğitimi ve keman eğitimi almış olmak, seviyemin artmasını ve toplu çalarken uyumlu olmayı öğretti. Aynı zamanda bilmediğim teknikleri öğrenerek uygulayabilme fırsatım oldu.' K20

'Almış olduğum eğitim daha seviyeli ve yararlı şekilde ilerlememe sebep oldu. Tuşeye hâkimiyetim daha çok arttı. Teknik olarak daha üst seviyeye ilerledim ve kemanı kendi kontrolümde tutabildiğimi hissettim.' K1

Katılımcıların demografik bilgilerine bakıldığında, mesleki müzik eğitimi veya keman eğitimi almamış katılımcıların keman çalma tekniklerinin, eğitim alan katılımcılara göre değiştiği görülmektedir. Katılımcılar mesleki müzik eğitimi ve keman eğitimi almış olsalardı, çok daha farklı teknikler ve bilgiler ile daha farklı bir mesleki ve müzikal yaşantılarının olacağını aşağıdaki görüşler ile belirtmektedirler:

'Eğitim almış olsaydım, teknik açıdan daha sağlam olacağıma inanıyorum. Ayrıca klasik eserleri de çalmak çok iyi olacaktı.' K3

'Eğitim almış olsaydım her şeyin alfabetini doğru öğrenecektim. Usta çırak ilişkisi ile keman çalmayı öğrendiğim için çoğu zaman kullandığım tekniklerin doğru olduğuna inanıyordum. Fakat eğitim alan arkadaşları görünce yanıldığımı anladım.' K5

'Eğitim alsaydım daha donanımlı ve teknik açıdan daha doğru çalacağımı düşünüyorum. Entonasyon, tutuş ve keman bakımı ile ilgili bilgilerim olacaktı.' K19

Katılımcıların müzisyenlik becerileri ile ilgili belirttikleri görüşlere bakıldığında; katılımcıların eğitim durumları ile müziksel bilgilerin doğrudan ilişkili olduğu aşağıdaki katılımcı görüşleri ile belirtilmektedir:

'Eğitimim sayesinde nota okumayı, solfej yapmayı ve deşifre çalabilmeyi öğrendim.' K1

'Eğitim hayatım bana sadece keman anlamında değil, müzisyenlik anlamında da çok şey kattı. Mesela müziksel karakterleri anlama, ritmi ve tempoyu doğru algılama, duyduğumu notaya dökebilme gibi.' K1

'Müzik eğitimi ile öğretmenlikte en çok kullandığım eşlik çalma, nota okuma, deşifre yapma, ritim çalışmaları ve solfej becerilerini kazandım.' K18

'Müzik eğitimi almış olsaydım teorik bilgilerim, müzik kültürü, nota okuma gibi bilgileri öğrenmiş olacaktım ve bu benim keman çalma becerimi de olumlu etkileyecekti.' K5

Katılımcıların demografik bilgilerine bakıldığında, %50 sinin eğlence sektöründe, %45 inin eğitim sektöründe ve %5 inin ise klasik müzik sektöründe çalıştığı görülmektedir. Bu bulgular ışığında, katılımcıların birçoğunun eğlence sektöründe keman çalıyor oluşu, çalınan ortamın, mekânın ve karşılaşılan taleplerin çalınan eserleri ve tekniği etkilediği aşağıdaki görüşler ile de belirtilmektedir:

'Daha çok piyasada çaldığım için kullandığım teknik ve müziksel beceriler değişiyor.' K8

'Yaptığım müzik türü daha çok piyasa müziği olduğu için ona uygun teknikleri öğrendim.' K6

'Çaldığımız yerlerde müşterilerin istek parçaları olabiliyor. O yüzden o parçayı bilmesem bile kulaktan çıkarıp çalmam gerekiyor.' K17

'İstenen her şarkıyı çalmak zorundayız. Bu da bizim repertuarımızı geliştirdi.' K1

Eğitim sektöründe çalışan katılımcıların ise keman çalma ve müzisyenlik becerilerini bu sektörde ihtiyaca ve gerekliliğe göre kullandıkları aşağıdaki görüşler ile belirtilmektedir:

'Okulda mzk dersi verirken hangi bilgiye ve tekniğe ihtiyaım olursa onu kullanıyorum.' K1

'Eğitimci olarak okul içerisinde tüm keman çalma tekniklerini kullanmıyorum. Ama solfej, bona, ritim çalışmaları gibi önemli ve temel teknikleri bilmek ve kullanmak zorundayım.' K11

'Kemanı okul içerisinde çok kullanmıyorum. Daha çok piyano ile eşlik ediyorum. Ama özel ders verirken birçok keman tekniğini bilmek ve öğretmek gerekiyor.' K20

Bölüm V

Tartışma

Bu bölüm, araştırmanın bilime olan katkısı, özgün kısımlarının vurgulandığı, ilgili araştırmalarla ilişkilendirildiği, bulgularda elde edilen sonuçların tartışıldığı bölümdür. Bu doğrultuda, aşağıda her bir alt probleme ilişkin sonuçlar tartışılmıştır.

Katılımcıların Keman Çalma Becerilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bulgular bölümünde katılımcıların keman çalma becerilerine bakıldığında, bu becerilerin yaygın ve az kullanılan teknikler olarak ayrıldığı görülmektedir. Tablolardaki yüzdeler incelendiğinde ise, keman çalma tekniklerinin birçoğunun katılımcılar tarafından kullanıldığı görülmektedir. Az kullanılan keman çalma tekniklerine bakıldığında ise, bunların sadece 2 teknik olduğu görülmektedir. Bu bulgular ışığında, keman çalma tekniklerinin katılımcıların eğitim durumları, çalma ortamları, çalma stilleri ve müzisyenlik bilgileri ile alakalı olduğu görüşleri ile de desteklenmektedir. Dolayısı ile keman çalan ve mesleki müzik eğitimi alan katılımcıların bu tekniklerin birçoğunu kullandığı görülürken, keman çalıp müzik eğitimi almamış olan katılımcıların ise mesleki müzik eğitimi almamasından kaynaklı olarak bu teknikleri bilmedikleri veya kullanmadıkları anlaşılmaktadır.

Bu sonuca benzer olarak; Angı (2013) yapmış olduğu araştırmada keman eğitiminin teknik olarak zorlu bir süreç olduğunu ve keman eğitimi sırasında entonasyon başta olmak üzere karşılaşılabilecek birçok teknik sorunun nedenini alan mesleki ve amatör müzik eğitimine bağlamıştır. Dolayısı ile entonasyon ve duruş-tutuş gibi temel sorunlar başta olmak üzere birçok sorunun iyi bir eğitim ile giderilebileceğini belirtmiştir. Yine benzer bir çalışma Kesendere (2017) tarafından yapılmıştır. Kesendere araştırmasında keman eğitiminin zorlu ve uzun bir süreç olduğundan bahsetmiş, keman eğitiminde yaşanan zorlukların tespit edilmesi amaçlanmış ve alanında uzman olan 5 öğretmenle görüşmeler yapmıştır. Bu görüşmeler sonucunda öğretmenlerin öğrencilerle gerçekleştirdikleri bireysel derslerin olumlu ve olumsuz yönlerini teknik sorunlarla ilişkilendirmiştir. Özellikle yay tekniği, doğru duruş-tutuş, entonasyon ve nota okuma ile ilgili yaşanan problemlerin en önemli keman çalma problemleri olduğunu belirtmiştir.

Yukarıdaki araştırma sonuçlarından da anlaşılacağı üzere keman çalma eğitiminin uzun ve zorlu bir süreç olduğu anlaşılmaktadır. Bu süreçte özellikle keman çalma tekniklerinin öğretimi, entonasyon, nota okuma, ritim bilgileri ve solfej gibi birçok bilgi ve beceriye de yer

verilmektedir. Bu bilgi ve becerilerin edinilmesi ile ilgili olarak alınan mesleki veya amatör müzik eğitiminin de rolü önemlidir. Mesleki müzik eğitimi içerisinde bu müziksel ve teknik bilgi ve becerilere yer verilirken, amatör müzik eğitimi içerisinde çoğu zaman tüm müziksel bilgi ve becerilere yer verilmemektedir. Bu da bireylerin keman öğrenimini destekleyecek olan müziksel bilgilerin eksikliği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bunun yanı sıra keman çalma teknikleri bakımından amatör müzik eğitimi yetersiz kalabilmektedir. Özellikle mesleki müzik eğitimi almamış ve bireysel çalgısı keman olmayan kişilerin verdikleri keman eğitimi, bireylerde karşılaşılabilecek teknik sorunların en önemli sebeplerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuç ile alakalı olarak, Tanrıöver & Tanrıöver (2015) ise araştırmalarında keman dalında uzman olmayan öğretmenlerin verdikleri amatör keman eğitimi nedeniyle, öğrencilerin keman tutuş, duruş ve teknik sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Tokatlı (2020), amatör müzik eğitimi alan öğrencilerin, kemanda bazı teknik sorunlar yaşadığını ve bu sorunların en önemlisinin keman tutuşu ve teknik çalma olduğunu belirtmiştir. Sorunların kaynağına bakıldığında ise, öğretmenin keman çalma nitelik ve yeterliliğinin eğitim vermek için yetersiz olduğunu vurgulamaktadır. Baylan (2021) ise araştırmasında, özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların ortam ve donanım yetersizliği, çalgı ve bütçe yetersizliği, az tercih edilme, kadro yetersizliği, öğrencilerin devam durumlarının ve çalışma alışkanlıklarının düzensizliği, öğretmenlerin özel eğitim gerektiren durumlardaki bilgisizlikleri ve yetersizlikleri gibi sorunlarının olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Katılımcıların Temel Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bulgular bölümünde katılımcıların temel müzisyenlik becerilerine bakıldığında, bu becerilerin keman çalma becerisini destekleyen temel müzik eğitimi ile alakalı olduğu görülmektedir. Tablolardaki yüzdeler incelendiğinde ise, müzisyenlik becerilerinin birçoğunun mesleki veya amatör müzik eğitimi alan kişiler tarafından bilindiği veya uygulandığı belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında, temel müzisyenlik becerilerinin, katılımcıların eğitim durumları ile doğrudan ilişkili olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısı ile eğitim alan kişilerin solfej okuma, bona okuma, deşifre çalma, nota okuma gibi temel müzisyenlik becerilerini kullanırken zorlanmadıkları, müzik eğitimi geçmişi olmayan kişilerin ise zorlandıkları bulgulardaki katılımcı görüşleri ile de anlaşılmaktadır.

Bu sonuca benzer olarak; Yıldırım (2009) araştırmasında, önceden müzik ve çalgı eğitimi almamış öğrenciler ile çalışmış ve verilen eğitim sonunda öğrencilerin; ritim tekrarlama, ezgi tekrarlama, tek ses tekrarlama, şarkı söyleme ve keman çalmaya yönelik müziksel becerileri

kazandıklarını belirtmiştir. Erten & Çilden (2018) araştırmalarında, gerek mesleki gerekse amatör mütik eğitiminde, kulaktan öğretim yönteminin öneminden bahsetmiş, özellikle usta-çırak ilişkisine dayanarak eğitim alan bireylerin kulaktan çalma ve duyduğunu hemen çalgısına yansıtma yeteneğinin gelişmiş olduğundan bahsetmiştir. Uyan (2013) araştırmasında, nota okuma başta olmak üzere birçok müzisyenlik becerisinin mesleki mütik eğitimi alan bireylerde daha çok gelişmiş olduğunu belirtmiştir.

Yukarıdaki araştırma sonuçlarına dayanarak, amatör veya mesleki mütik eğitimi alan bireylerin gerekli müziksel bilgi ve becerileri kazanmaları hususunda sadece öğrenen kişinin özellikleri değil, öğreten kişi başta olmak üzere birçok farklı faktörün de etkili olabileceği açıktır. Dolayısı ile bireylerin gerekli müziksel davranışları kazanmaları hususunda eğitim alıp almamalarından ziyade, eğitimin içeriği ve niteliği daha çok önem kazanmaktadır. Bu sonuca dayanarak Öztutgan & Akbulut (2019) da araştırmalarında; mütik öğrenme, deşifre okuma/çalma ve diğer tüm müziksel becerileri etkileyen faktörlerin; öğrenme ortamı, öğreten kişinin ve eğitimin niteliği ve öğrenen kişinin hazır bulunuşluğu ile alakalı olduğunu belirtmektedirler.

Katılımcıların Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Müzisyenlik Becerilerine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bulgular bölümünde katılımcıların keman çalma teknikleri ve temel müzisyenlik becerilerine bakıldığında, bu becerilerin katılımcıların eğitim durumu ile alakalı değişiklik gösterdiği anlaşılmaktadır. Mesleki mütik eğitimi alan katılımcıların keman çalma teknikleri ile müzisyenlik becerileri arasında doğrudan bir ilişki olduğu bulgular bölümünde de görülmektedir. Mesleki veya amatör mütik eğitimi almamış katılımcıların ise genellikle keman tekniklerini bilmedikleri, çalma becerilerini usta-çırak ilişkisi ile öğrendikleri, temel müzisyenlik becerilerine ilişkin ise sorunlar yaşadıkları anlaşılmakta ve bulgular bölümündeki katılımcı görüşleri ile de desteklenmektedir.

Bu sonuca benzer olarak; Yiğit & Özdek (2010) araştırmalarında; özengen (amatör) mütik eğitimi almış bireylerin mesleki mütik ve çalgı eğitimi alan bireylere göre teknik ve müzikal problemler yaşadıklarını belirtmişler, bu problemlerin ise amatör mütik eğitimi veren kurum ve eğitimcilerin niteliği ile ilişkili olduğunu vurgulamışlardır. Gergin (2010) ise mesleki mütik ve çalgı eğitimi alan bireylerin keman tekniklerine ve becerilerine hâkim olduklarını, dolayısı ile verilen eğitimin niteliğinin ve kazanımlarının keman çalma becerisine olan olumlu etkisini belirtmiştir.

Bölüm VI

Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmanın amaç ve alt amaçları doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Araştırmanın kısaca amacı Kuzey Kıbrıs'ta keman çalan profesyonel müzisyenlerin keman çalma becerilerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirilen çalışmada elde edilen en önemli sonuç; katılımcıların müzik eğitimi ve keman eğitimi alma durumlarının, keman çalma teknik ve becerilerini olumlu yönde etkilemesi durumudur. Buradan yola çıkarak elde edilen tüm sonuçlar aşağıda sıralanmıştır:

Keman veya müzik eğitimi almış müzisyenlerin;

- 1- Tüm keman ve yay tekniklerine hâkim oldukları,
- 2- Tüm keman pozisyonlarını ve tekniklerini bildikleri ve gerektiği yerde kullandıkları,
- 3- En temel müzisyenlik becerisi olan nota okuma becerisinde zorlanmadıkları,
- 4- Solfej, bona ve deşifre okuma gibi müzisyenlik becerilerine hâkim oldukları,
- 5- Keman çalarken çift ses, floje, glisando gibi teknikleri diğer teknikler gibi sıklıkla kullanmadıkları, sadece gerektiği yerde ve parçada kullandıkları,
- 6- Keman çalarken tüm yay tekniklerini bildikleri ve kullandıkları,
- 7- Bir eseri veya etüdü deşifre ederken zorlanmadıkları,
- 8- Bir eseri veya etüdü kulaktan çalarken zorlanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Keman veya müzik eğitimi almamış müzisyenlerin;

- 1- Genellikle usta-çırak ilişkisi ile keman çalmaya başladıkları,
- 2- Bazılarının amatör olarak keman eğitimi aldıkları,
- 3- Bazı keman tekniklerini çok az, bazılarını ise hiç kullanamadıkları, bunun sebebinin ise bu teknikleri bilmemelerinden kaynaklı olduğu,
- 4- Tüm keman pozisyonlarını ve tekniklerini bilmedikleri, bu sebeple de kullanamadıkları,
- 5- Bazılarının nota okuma becerisinde zorlandıkları,
- 6- Solfej, bona ve deşifre okuma gibi müzisyenlik becerilerine hâkim olmadıkları,
- 7- Keman çalma tekniklerinin bazılarını (floje, sol el pizzicato) bilmedikleri için kullanmadıkları,

- 8- Keman çalarken tüm yay tekniklerini bildikleri ve kullandıkları,
- 9- Bir eseri veya etüdü deşifre ederken zorlanmadıkları,
- 10- Bir eseri veya etüdü kulaktan çalarken zorlanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Araştırma sonuçları ışığında, Kuzey Kıbrıs'ta düzenli ve standart bir keman eğitimi almayan katılımcıların öğrenme yöntemleri ve tercihleri ile alakalı olarak keman tekniklerini tam anlamıyla öğrenemedikleri, bunun sebebinin ise usta-çırak ilişkisi kapsamında öğrenimin gerçekleşmesi ve amatör keman eğitimi veren kurumların ve eğitimcilerin niteliği ile alakalı olduğu düşünülmektedir. Buradan yola çıkarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- 1- Amatör eğitim veren kurumların tercih edilmesinde öncelikle eğitmen niteliğinin ve bilgisinin aranması,
- 2- Keman dersi veren kurum ve öğretmenlerinin ilgili bakanlık tarafından denetlenmesi önerilmektedir.

Yukarıdaki önerilere ek olarak ileride yapılacak çalışmalar için aşağıdaki araştırma önerileri sunulmuştur:

- 1- Amatör ders veren kurumların ve eğitimcilerin yeterliliklerinin saptanmasına ilişkin bir durum çalışmasının yapılması,
- 2- Mesleki müzik eğitimi veren kurumların ve kişilerin deşindikleri keman teknik ve bilgilerinin saptanmasına ilişkin bir durum çalışmasının yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Angı, Ç. E. (2013). Keman Öğretiminde Karşılaşılan Entonasyon Problemleri ve Çözüm Önerileri. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1 (2) , 48-69. DOI: 10.7816/sed-01-02-04
- Atılgan, D. S., & Yıldız, F. (2018). Amatör müzik eğitimine bir destek: Afyonkarahisar amatör çalgıcılar festivali. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 333-358.
- Baylan, B. (2021). İstanbul'daki Meb'e bağlı özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelemesi (Order No. 28.840.622). *Available from ProQuest Dissertations & Theses Global*. (2.617.230.209).
- Çubuk, Z. (1999). Keman eğitimi üzerine bir değerlendirme. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi dergisi*.
- Duruman, N. Z., & Orhan, Ş. Y. (2019). Amatör Çalgı Öğretimine Yönelik Sertifika Sınav Programlarının Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi. *Online Journal of Music Sciences*, 4(2), 182-197. DOI:<http://dx.doi.org/10.31811/ojomus.642240>
- Erten, C. F., & Çilden, Ş. (2018). Kulaktan (işitsel temelli) öğretim yöntemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 248-267. DOI:<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2018.68>
- Fidan, Y. (2020). *Mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeyleri* (Master's thesis, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Gergin, Z. (2010). *Bireysel çalgı I dersine ilişkin öğrenci tutumlarının ve başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doctoral dissertation, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Günay, E., & Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi*. Yeni Dağarcık.
- Kamerli, Ü. B. (2019). *Yaylı çalgı eğitiminde birden çok eğitimciyle çalışmanın öğrenciler üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Kaptanoğlu, M. (2021). *Kimlik ve Performans İlişkisi: Kıbrıs' ta Halk Dansları*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi açık erişim sistemi.

- Kesendere, Y. (2017). Özengen Keman Eğitimine Başlangıçta Yaşanılan Problemler ve Çözüm Önerileri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:10 Sayı: ERTE Özel Sayısı*, 55-70.
- Özer, U. (2006). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde verilen keman eğitiminde çift ses çalma durumlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, GÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztug, E. K., & Karagöz, B. (2017). Music Education Policies of Northern Cyprus. *New Trends and Issues Proceedings on Humanities and Social Sciences*, 3(3), 442-448. DOI:<https://doi.org/10.18844/gjhss.v3i3.1613>
- Öztutgan, K., & Akbulut, F. (2019). Müzikal Deşifrenin Boyutları ve Etken Faktörleri. *Art-e Sanat Dergisi*, 12(23), 65-87. DOI:<https://doi.org/10.21602/sduarte.535647>
- Parasız, G. (2008). Eğitim Müziği Keman Öğretiminde Kullanılan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesinde Öğrencilerin Karşılaştıkları Güçlükler. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 3, Sayı I-II* 44- 60.
- Şeren, M. (2016). Amatör Müzik Eğitiminin, Ortaokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerine Etkisi (Kırıkkale ili Örneği). *Turkish Studies (Elektronik)*, 11(21), 565-582. DOI:<http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9914>
- Şişman, Ç. (2010). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi müzik eğitimi bölümlerinde ve devlet konservatuarlarında lisans düzeyinde yaygın olarak kullanılan viyolonsel sol el ile ilgili metotların analizi* (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Tanrıöver A. U., & Tanrıöver, G. B. (2015). Genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi süreci içinde verilen keman eğitiminde karşılaşılabilecek olası güçlükler. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 32(3), 555-567. *Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 36-49. DOI:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2679>
- Tokatlı, B. (2020). *Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler* (Master's thesis, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Uçar, A. & Tanınmış, G. E. (2022). Bireysel Çalgı (Keman) Ders İçeriğinde Yer Alan Dizi Çalışmalarının Öğrencinin Gelişimine Katkısı Üzerine Eğitimci Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 20(1), 286-302. DOI: 10.37217/tebd.1040270

- Uslu, M. (2012). Nitelikli Keman Eğitimine Yönelik Yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1 (4), 1-11.
- Uyan, Z. D. (2013). Özengen müzik eğitimi alma durumu ile okula yönelik tutum arasındaki ilişkiler. *Fine Arts*, 8(2), 252-268.
DOI:<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2013.8.2.D0131>
- Yağışan, N. (2008). *Keman Çalmanın Biomekanik Analizi*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, özyeterlik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkisi* (Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü).
- Yıldız, F. (2018). *Amatör Keman Eğitimini Destekleyici Teori ve Solfej Eğitimi "Caka (Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları) Modeli" "Afyon Caka Örneği"*. Afyon Kocatepe Üniversitesi. DOI: 10.5578/amrj.67041
- Yiğit, N., & Özdek, A. (2010). Özengen müzik eğitiminde klasik gitar eğitimi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(28), 313-329.

EKLER

EK 1: Görüşme Formu**Görüşme Formu****Demografik Bilgiler**

Yaş:

Cinsiyet: Erkek () Kadın ()

Meslek:

Mezun Olduğunuz Bölüm:

Kaç yıldır keman çalyorsunuz?

0-2 Yıl

3-5 Yıl

6-8 Yıl

9 yıl ve üzeri

()

()

()

()

Gelirinizin ne kadarını müzik sektöründen kazanıyorsunuz?

% 0-25

% 26-50

%51-75

% 76-100

()

()

()

()

Daha çok hangi sektörde keman çalyorsunuz?

Eğlence sektörü ()

(Bar, restaurant, düğün, kokteyl...vs)

Klasik Müzik Sektörü ()

(orkestra, tiyatro, oda müziği...vs)

Eğitim sektörü ()

(Müzik öğretmenliği, özel ders, derslane..vs)

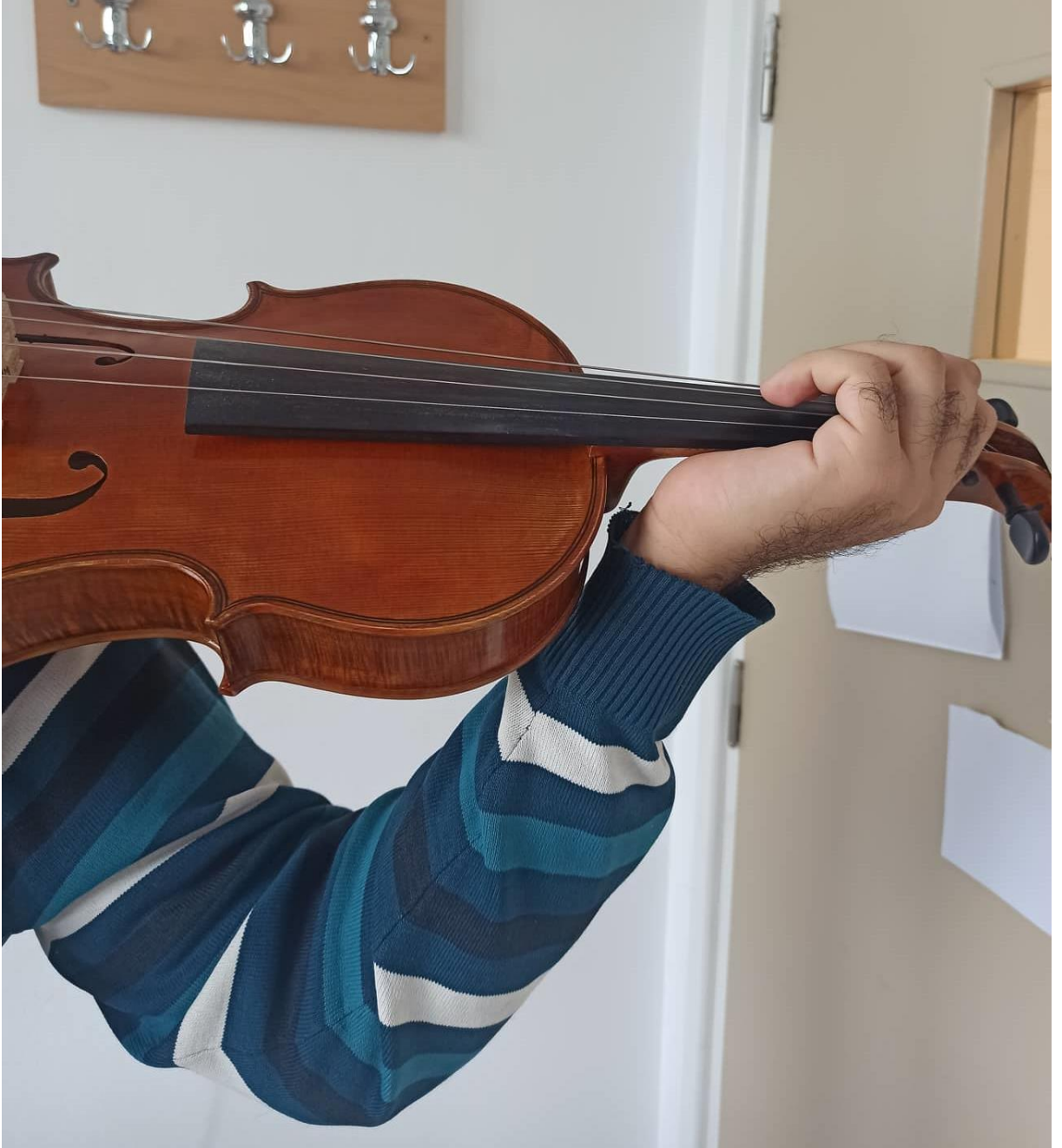
1) Aşağıdaki görsellerden hangisi sizin keman tutuşunuza en yakın olmaktadır?

a)

b)

c)

Keman çalarken;

2) Pozisyon geçişlerinden yararlanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

3) Vibrato (tel üstünde parmak titretme) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

4) Legato (notaları bağlayarak çalma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

5) Tremolo (yayın üst kısmında hızlıca çekip itme) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

6) Marcato (yayı vurgulu çalma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

7) Staccato (kesik kesik çalma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

8) Spiccato (yayı hafif tele vurma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

9) Pizzicato (sesleri sağ el parmakları ile çalma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

10) Sol el pizzicato (sesleri sol el parmakları ile çalma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

11) Ricochet (yayı zıplatarak çalma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

12) Floje (tele hafif dokunma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

13) Glisando (parmak kaydırma) tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

14) Çift ses çalma tekniğini kullanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

15) Sağ el ve sol el koordinasyonunu doğru kullanabiliyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

AÇIK UÇLU SORULAR

Yukarıda 'EVET' olarak işaretlediğiniz keman çalma tekniklerini nasıl ve ne zaman kullandığınızı belirtiniz.

.....

Yukarıda 'HAYIR' olarak işaretlediğiniz keman çalma tekniklerini neden kullanmadığınızı belirtiniz.

.....

Yay kullanımında;

16) Bütün yay kullanır mısınız?

Evet () Hayır () Bazen ()

17) Üst yarı ve alt yarı yay kullanır mısınız?

Evet () Hayır () Bazen ()

18) Orta yay kullanır mısınız?

Evet () Hayır () Bazen ()

19) Aşağıdaki görsellerden hangisi sizin yay tutuşunuza en yakın olmaktadır?

a)

b)

c)

AÇIK UÇLU SORULAR

Yukarıda 'EVET' olarak işaretlediğiniz yay kullanma tekniklerini nasıl ve ne zaman kullandığınızı belirtiniz.

.....

Yukarıda 'HAYIR' olarak işaretlediğiniz yay kullanma tekniklerini neden kullanmadığınızı belirtiniz.

.....

20) Nota okurken zorlanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

21) Solfej (Notaları ses ve ritimlerine göre seslendirme) okurken zorlanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

22) Bona (Notaları sadece ritimlerine göre seslendirme) okurken zorlanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

23) Bir parçayı, eseri ve etüdü deşifre (parçanın notalarını öğrenme) ederken zorlanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

24) Bir parçayı veya eseri kulaktan çalarken zorlanıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

25) Entonasyon (temiz ses basma) problemi yaşıyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen ()

AÇIK UÇLU SORU

Yukarıda 'EVET' olarak işaretlediğiniz temel müzisyenlik becerileri ile ilgili sorunları nasıl ve ne zaman yaşadığınızı belirtiniz.

.....

***Aşağıdaki soruları müzik eğitimi alan katılımcıların yanıtlaması gerekmektedir.**

26- Bölümünüzde aldığımız eğitimin sizin keman çalma becerinize ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?

27- Bölümünüzden mezun olduktan sonra keman çalma becerinizde ne gibi farklılıklar olduğunu düşünüyorsunuz?

28- Müzik eğitimi almamış olsaydınız keman çalma becerinizde ne gibi farklılıklar olacağını düşünüyorsunuz?

29- Müzik eğitimi almamış olsaydınız müzisyenlik becerilerinizde ne gibi farklılıklar olacağını düşünüyorsunuz?

***Aşağıdaki soruları müzik eğitimi almayan katılımcıların yanıtlaması gerekmektedir.**

30- Müzik eğitimi almış olsaydınız keman çalma becerinizde ne gibi farklılıklar olacağını düşünüyorsunuz?

31- Müzik eğitimi almış olsaydınız müzisyenlik becerilerinizde ne gibi farklılıklar olacağını düşünüyorsunuz?

EK 2: Etik Kurul İzni

11.01.2022

Sayın Hüseyin Sanlı

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2021/771 proje numaralı ve **“Kuzey Kıbrıs'ta Keman Çalan Profesyonel Müzisyenlerin Keman Çalma Becerileri Arasındaki Farklılıkların Eğitim Durumlarına Göre İncelenmesi”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

EK 3: Turnitin Raporu

